N°. 17. Donderdag 9 Juli 1903. 3de Jaargang.

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

Orgaan der Vereeniging OOST EN WEST.

Abonnementsprijs per jaar.

Vrij aan huis of franco per post binnenland *bij vooruitbetaling* . f 2.00
Voor Oost-Indië en het Buitenl. » 3.00
Afzonderlijke nummers. . . . » 0.10
Men abonneert zich voor minstens zes maanden ingaande op den dag der eerste toezending f 1.—

Prijs der advertentiën.

Per regel	f 0.10
Bij plaatsing van 300 regels .	- 0.09
» » » 1000 » .	- 0.08
» » » 3000 » .	- 0.07

Mededeelingen of **Ingezonden Stukken** moeten worden geadresseerd „aan de Redactie-Commissie", en gezonden aan den *Voorzitter*, G. E. V. L. VAN ZUYLEN, **7a Heerengracht** of aan den *Secretaris*, M. A. VAN HEEKEREN **791 Loosduinscheweg**, beiden Den Haag.

Voor de **Administratie**, ook wat betreft **Abonnement** en **Verandering van woonplaats**, wende men zich tot den Heer W. VAN DER ZIJL, **109 Laan Copes v. Cattenb.** Voor **Advertentiën** tot de Uitgevers-Maatschappij „HET GEMEENSCHAPPELIJK BELANG" ***Haagpoort 4***, Den Haag.

Dit nummer bestaat uit Twee Bladen.

Het hoofddoel der Vereeniging is:

Het verspreiden van populaire kennis omtrent onze Indiën onder gansch het volk en het bevorderen der welvaart in die gewesten, om zoodoende en ook door het verleenen van onderlinge hulp, ware belangstelling en liefde te kweeken tusschen Nederland hier en ginds.

Het lidmaatschap bedraagt f 1.50 tot f 5.— 's jaars, (voor het buitenland minstens f 2.50).

Zij die f 5 of meer contribueeren of een gift in ééns schenken van f 100, zijn donateur(trice).

De ondergeteekende ....
wonende te .... *wenscht*
donateur-trice / lid *te worden der Vereeniging* „**Oost en West**" *tegen een jaarlijksche contributie van* f ....
.... den 190
Handteekening:
Straat of gracht:

Inhoud van dit nummer.

Voor den Noodlijdenden Javaan

werd door ons ontvangen van S. v. H. te T. .	f 25.00
Bleef in kas	- 264.70
Totaal op 9 Juli . .	f 289.70

Mededeelingen.

I. Van het Dag. Bestuur.

In de Hoofdbestuursvergadering op Dinsdag 30 Juni te Utrecht gehouden, zijn de volgende besluiten genomen:

a. Tot vice-president en tevens tot plaatsvervangend-penningmeester werd gekozen de heer G. A. Scherer te 's Gravenhage; tot tweede-secretaris de heer D. F. Romein te Utrecht.

b. Het voorstel van den oprichter van het Weekblad, om zijne rekening met den drukker en uitgever over te nemen en hem het voor redactie betaalde geld terug te geven, werd aangenomen, zullende de verschillende betalingen plaats hebben, naarmate de kas van het Hoofdbestuur dit zal toelaten.

In verband hiermede werd de vraag behandeld in hoeverre de afdeeling 's Gravenhage, financieel, ten deele voor de oprichting mede verantwoordelijk zou zijn. Die vraag werd ontkennend beantwoord, doch de opmerking gemaakt, dat bedoelde afdeeling bij hare scheiding aan het Hoofdbestuur was schuldig gebleven 25 pct. van hare inkomsten van af het tot stand komen der Vereeniging. Aan het Dag. Bestuur werd opgedragen deze financieele quaestie met de afdeeling 's Gravenhage te vereffenen.

c. Onder dankbetuiging voor bewezen diensten en op haar eigen voorstel, werd de Commissie van beheer der in 1900 gesloten geldleening voor de exploitatie van een eigen locaal eervol ontheven van hare taak. Die exploitatie zal voortaan direct onder toezicht van het Dagelijksch Bestuur plaats hebben.

d. De contributie der leden, die niet kunnen worden gerekend tot eene der afdeelingen, komt reeds over het jaar 1903 ten bate der kas van het Hoofdbestuur.

e. Aangenomen werd het voorstel der commissie ter bevordering van Indische Nijverheid en Kunstnijverheid, om in het gebouw der permanente tentoonstelling tevens verkooplocaal en monsterkamer, gratis localiteit aan te wijzen voor de vergaderingen van het Dagelijksch Bestuur en het archief van het Hoofdbestuur.

Evolutie.

Een strooming gaat door heel de mohamedaansche wereld, die, 300 millioenen zielen omvattend, van Afrika's noorden tot het oosten van den indischen archipel reikt en na eeuwenlangen slaap, een tijdperk van stilstand en achteruitgang, zich tot nieuw- en vooral nieuw *geestes*-leven rekt.

Ziet, hoe in Stamboel, den zetel van het khalifaat, dat nu nog door de overgroote meerderheid der geloovige muzelmannen als de hoogste religieuze macht wordt erkend, de Jong-Turken het waagden te onderstaan om te trachten nieuw leven te wekken in hunne, door den geestdoodenden, tot blooten vormendienst aansporenden invloed der oelema's steeds meer versuffende omgeving. Maar hier, zoowel als in het zoolang van giaoer-smetten zoo goed als vrijgebleven Fez, waar de bestuurder, de verpersoonlijkte hoogste macht op politiek en godsdienstig gebied, de Makhzen, zich als het ware aan het hoofd der beweging stelde, die naar licht, ontwikkeling strevend, ook dáár heel de mohamedaansche wereld beroert en de besten uit die wereld aantrekt, bleef de reactie niet uit van die zijden, welke slechts te verliezen hebben van een wedergeboorte der volkeren, na een korten tijd van bloei onder de halve maan als tot langzamen ondergang gedoemd, evenals het kruis in zijne almacht Spanje en de oostenrijksche landen op den rand van het verderf heeft gebracht en zal doen ten onder gaan, zoo aan die almacht niet paal en perk wordt gesteld.

De hier bedoelde drang naar ontwikkeling, waarvan wij getuigen zijn, zal — het spreekt van zelf niet waar — dáár 't best de vleugels kunnen uitslaan, waar de godsdienstige autoriteit geen deel uitmaakt van de politieke macht, deze niet op de eerste steunen moet om zich te handhaven.

En toch zien wij de hier bedoelde beweging zich het scherpst accentueeren in die landen, waar dit wel het geval is, waar, zooals b.v. in Turkije de jong-turksche agitatie niettegenstaande de, van boven gesteunde geestelijke verdrukking, werd geboren en zich staande hield, evenals de, in Oostenrijk onder gelijksoortige omstandigheden in het leven geroepen los-van-Rome-beweging.

Het is echter een bekend verschijnsel, dat juist verdrukking tot handelen aanspoort en als een der werkzaamste propaganda-middelen voor eene, door de autoriteiten niet gewenschte zaak moet worden aangemerkt — vide de gevolgen van den, in Frankrijk tegen de congreganisten aangebonden strijd, welke velen in de rijen der strijders voor de zaak der congregatiën heeft gedreven, die zich overigens weinig tot die vereenigingen voelden aangetrokken.

Aan bedoeld verschijnsel moet het o.i. worden toegeschreven, dat in ons groot mohamedaansch, aziatisch rijk aan den evenaar nog zoo weinig wordt waargenomen van het elders, in de islamitische wereld op te merken streven naar ontwikkeling, naar het verbreken der boeien, die haar in de macht der onkunde en van dwaalbegrippen vasthouden en beletten de wedergeboorte tot een hooger leven, dat zij eens in vroeger tijden heeft gekend, zij 't ook, dat in vele gevallen juist de Islam, door zijn agressief karakter, dat een vreedzame, geleidelijke ontwikkeling der, aan zijne macht onderworpen volkeren in den weg stond, oorzaak was, dat eene eeuwenoude beschaving geheel of zoo goed als geheel te loor ging.

Wie in bewondering verzonken heeft gestaan op het kleine plateau, waaruit de, in lang verwaarloosde pracht toch nog zoo heerlijk doende ruïne van den Boroboedoer oprijst, wie bij den Mendoet, de Tjandi Sewoeh, heeft verwijld, moet in zich hebben voelen opkomen het besef: te staan voor grafteekeningen eener oude beschaving, van een beschaving, die door den invloed van den Islam, later gesteund door andere vreemde indringers, al meer en meer verdrongen werd, totdat het laatste bolwerk der hindoesche beschaving aan Java's oosterstrand door de vereenigde macht van compagniesdienaren en Mataramskrijgsknechten kwam te vallen en slechts oude tempelruïnes getuigden van vroegere grootheid.

Wie die prachtige overblijfselen van bouwwerken uit het grijs verleden aanschouwde, moet tot de overtuiging zijn gekomen, dat het javaansche volk eens anders was, zich tot een hooger standpunt had opgewerkt dan dat, waarop het zich thans onder ons bestuur geplaatst ziet, maar moet daarbij tevens de geruststellende gevolgtrekking hebben gemaakt, dat uit dat volk onder degelijke leiding nog iets goeds groeien kan.

Van wie zal die leiding uitgaan?

Ongetwijfeld ligt het op den weg der regeering om, door uitbreiding en verbetering van het inlandsch onderwijs het, aan hare zorgen toevertrouwde millioenenvolk voor te bereiden tot den steeds moeilijker wordenden strijd om het bestaan, maar met de welvaart, die naar we nog steeds hopen door de hulp van het nederlandsche volk, zoowel als door een degelijke opleiding aan Java's bevolking zal worden hergeven, zullen ook hare geestelijke behoeften toenemen en zoowel ten opzichte hiervan, als van de banen, waarin het inlandsch onderwijs behoort te worden geleid, is onzes inziens voorlichting noodig, komende uit den boezem van dat volk zelf, waardoor het alleen mogelijk zal zijn om met zijne nooden ten volle rekening te houden.

Zonder iets af te doen aan de waarde der voorlichting van enkelen, zooals b.v. de regent van Demak, Raden Mas Adipati Ario Hadiningrat, er eene neerlegde in zijne, in het *Tijdschrift voor het binnenlandsch bestuur* opgenomen nota, meenen wij het te moeten betreuren, dat het verstrekken der hier gewenschte voorlichting zich slechts tot enkelen bepaalde.

Waaraan zulks toe te schrijven?

Wij meenen de oorzaak te moeten zoeken in eene, door het optreden van opvolgende nederlandsche regeeringen tot nu toe alleszins begrijpelijke moedeloosheid, in de door den toestand, waarin het javaansche volk thans verkeert, eveneens begrijpelijke overweging: «waartoe die soesah, er valt immers toch niets aan te veranderen?»

Maar wij gelooven met den heer van Kol, dat wij op een keerpunt in onze koloniale politiek zijn gekomen; wij vertrouwen, dat Nederland begint te komen tot duurzaam besef, dat het bezit van koloniën naast lusten, ook lasten met zich brengt, waaraan het zich niet straffeloos mag onttrekken. Weg dus nu, Java's grooten, die moedeloosheid, zoo deze werkelijk mocht hebben bestaan, en ingespannen thans alle krachten om te helpen effenen den weg, waarlangs de evolutie, binnen, naar wij hopen, niet te langen tijd, het javaansche volk zal voeren tot het standpunt, waarop het met zijn aanleg onbetwistbare rechten kon doen gelden.

Hoe die krachten aangewend?

Laat ons even stilstaan bij een vereeniging, die in het fransch protectoraat Tunis werd opgericht met een zelfde doeleinde als dat, waartoe o. i. de besten van Java's volk hunne medewerking behooren te verleenen.

Wij hebben de *Khaldoenia* op het oog. Artikel 2 van de statuten dezer vereeniging omschrijft haar program als volgt:

«De vereeniging heeft ten doel om de middelen na te speuren, waardoor het onderwijs bij de muzulmannen kan worden ontwikkeld. Daartoe stelt zij zich in het bijzonder voor:

1°. cursussen en lezingen te organiseeren, die speciaal de geschiedenis, de aardrijkskunde, de fransche taal, de economische politiek, de hygiène, de natuurkunde, de scheikunde, enz. zullen betreffen;

2°. hun, die zulks waardig zullen zijn, de middelen te verschaffen om hunne opleiding te voltooien;

3°. het aanleggen van bibliotheken aan te moedigen; en

4°. het uitgeven van een tijdschrift in de fransche en in de arabische talen, waarmee voornamelijk beoogd wordt om den Franschen de arabische beschaving en den muzulmannen de fransche beschaving te doen leeren kennen».

Wij meenen, dat, wanneer zulk eene vereeniging op Java tot stand kon komen, met het doel om de nederlandsche en de javaansch-mohamedaansche beschaving tot elkaar en deze laatste dientengevolge in overeenstemming te brengen met den tijdgeest, en dies bij te dragen tot de ontwikkeling en de welvaart van heel het volk, een der grondslagen zou zijn gelegd, waarop met hoop op goeden uitslag kan worden voortgebouwd.

Voor staatsgevaar behoeft men van een vereeniging als de hierbedoelde o. i. niet te vreezen, wanneer — als onafwijsbaren eisch voor ons voortbestaan als koloniale mogendheid in de

---

FEUILLETON.

Iets over Maleische Poëzie en in 't bizonder het „Gedicht van den Dommen Koopman."

(*Vervolg*).

Deze dartele vrouw is bovendien nog op andere wijze verkwistend; ze is ijdel en hoovaardig ook:

Djikalau orang datăng ka roemah-nja,
Poera-poera tidak dipandang-nja,
Doedoek dăngăn menedăn diri-nja,
Bersikat, berminjak djoega kerdja-nja.

Tjelak tidak tanggal deri mata,
Sekalian pakajan-nja tidak leta,
Tjintjin di djari penoeh semata,
Di permedani doedoek bertachta.

Het einde was, dat

Isi roemah-nja abis semoea
Amba saja-nja moeda dan toea,
Tinggal lah djoega sa orang doea;
Soedagar moeda sangăt ketjiwa.

Bini-nja itoe sangăt tjilaka,
Arta-benda abis belaka,
Tinggal lah roemah saperti rangka,
Bersiap toedjoeh arta-poesaka!

Toen de *Soedagar moeda* zoo al een jaar in ellende was, verarmd en veronachtzaamd, kwam er een schip. Te Damaskus, zal men vragen? Ja, zoo staat er; dit is voor de verantwoordelijkheid der dichteres, wier aardrijkskundige kennis wel niet groot geweest zal zijn. 't Schip kwam uit Maskate, en op dat schip was een oom van onzen jongen koopman, of eigenlijk een aangenomen broeder — *soedara-angkat* van zijn vader. Deze heet *Malik Chasani*, is zelf een schatrijk koopman. Hij weet niets van den dood van zijn pleegbroeder, aan wien hij veel verplichting heeft, en is zeer verwonderd, diens zoon in zulk een deerniswaardigen toestand te vinden.

Malik Chasani sangăt héran-nja,
Meliat hal anak-soedoera-nja,
Laloe menangis, belas ati-nja,
Laloe lah doedoek dăngăn sigra-nja.

Ia berkata, lakoe-nja moetoe:
„Wahai anak-koe, moeda jang tentoe,
„Apa moela-nja djadi begitoe?
„Ka-mana pergi-nja arta-mee itoe?

„Arta-benda beriboe-laksa,
„Apa kena-nja djadi binasa?
„Abis-nja tidak lagi bersisa,
„Mendjadi miskin terlaloe siksa!"

De ongelukkige man vertelt alles en de goede oom zegt: „Mijn beste jongen, houd vendutie en ga met mij mee naar Maskate."

Zoo gezegd, zoo gedaan.

De verkooping brengt, door handig opknappen van den boel, nog aardig wat op. Oom en neef vertrekken naar *Maskate*. Nu wreken zich de achtergebleven kooplieden, die alles gekocht hadden en zich in hun verwachtingen bedrogen zagen — disapoe air-emas sekalian rata —, want wat met goud belegd scheen, bleek maar verguldsel te wezen, in de beroemde *tiang-seri*, die vroeger vol edelgesteenten en andere kleinodiën gezeten had, hadden ze niets meer gevonden. Ze wreken zich op de onbestorven weduwe van den jongen koopman; zij toch heeft den boel verkwist:

Sebap kerana ia mengabiskăn
Baik dia kita balaskăn!

Ze wordt door den vorst des lands gestraft: *didjemoerkan di panas ari* (in de brandende tropische zon gezet)

Tidak doedoek, tentoe bediri,
Tangan didepang kanan dan kiri,
Tangis lah ia sa-ari-ari,
Sakit-nja tidak lagi teperi.

Lama sa boelan jang demikian,
Disiksa oléh soedagar sekalian,
Menggantikăn arta berapa kojan,
Ia poen maïn dăngăn demikian.

Ondertusschen is onze *Soedagar moeda* meegegaan met oom *Malik Chasani*. Hij wordt te *Maskat* bij dezen in huis opgenomen en geheel als eigen zoon behandeld.

Op een dag raadt de oude heer hem, weer eens aan trouwen te denken. Oom wil er zelf wel op uitgaan, als hij soms „vues" op een meisje heeft. De jonge man heeft er niet veel zin in:

„Poeas lah soedah anakda beristeri".

Ik ben „beu" van 't huwelijk, zegt hij.

Daarop lacht *Malik Chasani*. Hij weet 't beter: de schuld lag aan hem, niet aan 't huwelijk. Dan onderricht de ervaren oom den *soedagar moeda*, hoe hij 't moet aanleggen om eens een echt goede vrouw te vinden. Ze moet aan zekere eischen voldoen:

Poetih-nja itoe ada lah empat,
Ităm-nja itoe tjoekoep la empat,
Pandjang-nja empat, pèndèk-nja empat.

Vier zaken moeten *wit*, vier zaken *zwart*, vier zaken *lang* en vier zaken *kort* zijn.

Op de verwonderde vraag van den jongen koopman gaat Malik Chasani uitleggen:

Wit moeten wezen: haar lichaam,
haar hart,
haar oog, door den glans daarvan,
haar voeten.

Dit laatste in verband met het op bloote voeten gaan van de meeste vrouwen, waardoor de voetjes meestal alles behalve *poetih* zijn.

Zwart moeten wezen: heur haar,
haar oogen,
haar onderste oogleden,
haar wenkbrauwen.

Lang moeten wezen, en daar moet de *Soedagar moeda* voortaan goed op letten — dus niet meer zoo slordig zijn in zijn keus:

heur haar pandjang-lampai
haar lichaam — lang in den zin van slank
haar verstand — goed begrip dus,
haar vingers, in heel anderen zin, dan bij ons, d. w. z. ze moet *handig* en *bedreven* wezen.

(*Wordt vervolgd.*)

tegenwoordige tijden — het ons eindelijk werkelijk ernst is om de koloniën zonder baatzucht te besturen. Is dat zoo — en wij twijfelen geenszins daaraan — dan zal men van het verlichte deel van Java's volk, beseffende, dat ons heengaan al zeer spoedig door de komst van nieuwe heerschers zou worden gevolgd, die niet zoo goed als wij op de hoogte zouden zijn van zijne nooden en wenschen, juist de beste medewerking kunnen verwachten, een medewerking, die door *vereeniging* nog werkzamer worden zou.

Oost-Indische berichten.

Vervolg van het rapport der pauperisme-commissie. Wittekruis-kolonie. Het papavercultuur-vraagstuk. Belangrijke prijsverhooging van het paarlmoer. Nieuw middel tegen suikerziekte, tuberculose, slapeloosheid en rheumatiek. Rijstcultuur in Palembang. Gebrek aan ambtenaren. Een goed bericht voor de theeplanters. Kleine landbouw. Draadlooze telegraphie. De oogstvooruitzichten voor West-Java.

Rapport der pauperisme-commissie. (*Slot*).

Het laatste is mede het geval met instellingen van vakonderwijs als de a.s. landbouwschool te Buitenzorg en die tot vorming van onderwijzend personeel.

Daarentegen heeft men de kosten van den ambachtscursus te Batavia (f 12420) en de burgeravondschool te Soerabaija (f 39500), beide zonder heffing van schoolgelden, voornamelijk weder onder de uitgaven voor de minvermogenden te rangschikken, evenals een gedeelte der subsidies aan bijzondere inrichtingen van lager onderwijs en particuliere vakscholen) f 64500) en de kosten der cursussen van practische land- en tuinbouwonderricht te Buitenzorg (te zamen f 19950). In verband met hetgeen verder door het gouvernement wordt bijgedragen voor het onderwijs in het protestantsch en het roomsch-katholiek weeshuis te Semarang (f 30020), voor het militair Pupillencorps enz. zal dus de waarheid zeker niet tekort worden gedaan, door in een rond cijfer het bedrag der uitgaven voor het onderwijs alleen reeds van de kinderen der meest onvermogende europeesche ingezetenen te stellen op eene som van meer dan 1¼ millioen gulden per jaar, welk bedrag bij de steeds toenemende behoefte vooral op technisch gebied, zonder twijfel, weldra nog belangrijk zal stijgen.

In het pauperisme-vraagstuk is en blijft het kind toch het hoofdobject van beschouwing, in de vorming van het kind in zijn eerste jeugd toch is het onafwijsbaar vereischte gelegen, om geleidelijk voor de onderwerpelijke klasse eene toekomst bereikbaar te maken.

Waar de regeering om politieke en andere redenen de behartiging van het lot van den minderen indo-europeeschen stand als verplichting van het openbaar gezag heeft aanvaard en daartoe haar streven richt op de opheffing van dien stand in maatschappelijken en oeconomischen zin, is het alleen dan denkbaar iets blijvends tot stand te brengen, wanneer de intieme oorzaak van de voortwoekering van den bestaanden toestand niet uit het oog wordt verloren, niet wordt verzuimd te beginnen bij het begin en dit kan geen ander zijn dan de onttrekking der kinderen zoo vroeg mogelijk aan eene opvoeding in de ouderlijke woning, welke in de meerderheid der gevallen er niet op berekend is, om hen een geestelijk en zedelijk kapitaal te doen vergaren, dat op hun verderen levensweg hen voor afdwalen kan behoeden.

Dáárom hecht de commissie zoozeer aan de ontwikkeling van het voorbereidend onderricht aan minvermogenden, de eerste voorwaarde om de pogingen tot beperkingen van het pauperisme vruchtdragend te doen zijn. Die ontwikkeling zij het uitgangspunt van de werkzaamheid der regeering op dat gebied, blijve ook verder voor haar een onderwerp van aandacht en belangstelling en mochten daarnevens de overige denkbeelden mede tot verwezenlijking komen, dan aarzelt de commissie niet de verwachting uit te spreken, dat daarmede de grondslagen zullen zijn gelegd voor eene gedragslijn, die, hoezeer niet bij machte om het pauperisme te doen verdwijnen, in dier mate tot beperking daarvan zal kunnen bijdragen, dat met vertrouwen de verdere evolutie van de indo-europeesche maatschappij mag worden tegemoet gezien.

Dat zij, die op een dwaalweg zijn gedreven door overschatting van het vermogen van den Staat of miskenning zijner roeping, in die gedragslijn weinig bevrediging zullen vinden, ligt in den aard der zaak, want voor hen, die begeerig uitziend naar hulp, welke bij hun subjectieve appreciatie geen anderen dan materieelen vorm mag aannemen, geen andere dan onmiddellijke uitwerking mag hebben, biedt al het vorenstaande meer reden tot teleurstelling dan tot erkentelijkheid.

Genoegdoening zullen zij in het streven der regeering niet vinden en toch zal dat streven zich niet op andere wijze mogen uiten dan geschied is.

Dadelijke opheffing van velen uit hun benarde omstandigheden mogen aldus niet verkregen kunnen worden, het geheele samenstel van wettelijke en administratieve voorzieningen ter beteugeling van het pauperisme, consequent toegepast en gaandeweg vervolledigd naar de eischen, welke die toepassing zelf aan het licht zal brengen, zal zijn doel niet missen.

Zelfs voor den meest behoedzamen beoordeelaar zou het moeielijk vallen te ontkennen, dat er veel en ernstig is gewerkt om den juisten weg te vinden; die weg zal tot gunstige uitkomsten kunnen voeren, zelfs tot werkelijk bevredigende resultaten moeten leiden, mits de pogingen der regeering niet verlamd worden door hen, in wier belang zij werkzaam is, en — dit bovenal — de bij velen hunner bestaande gedachte wordt losgelaten, dat op den staat de verplichting rust om hen aan den levensstrijd te onttrekken, dat ook zonder arbeid, zonder evenredige contra-praestatie, aanspraak mag worden gemaakt op zekeren graad van welstand, in alle landen der wereld de belooning alleen voor den arbeidzame, voor hem, die aan de onmisbare vereischten van hoofd en hart om zich staande te houden, den vasten wil paart om te slagen.

(Einde).

In de volgende nummers hopen wij de opinies mede te deelen van de voornaamste indische bladen over dit pleidooi voor staatsonthouding der pauper-commissie.

* * *

Aan den heer van Emmerik te Salatiga is, tot wederopzeggens, in bruikleen afgestaan een stuk grond, gelegen ten oosten van den heerendienstweg van Kedoe over Getassan naar Salatiga en zulks ten behoeve van de Wittekruis-kolonie. Bravo, alweder een gelukwensch waard.

* * *

In een der laatste nummers van het *Soer. Hbl.*, komen de volgende conclusies voor, waartoe de beschouwing van het **papavercultuur-vraagstuk** den heer M. van Geuns heeft gebracht:

I. Tegenwoordig, nu aan de cultuur van stapelproducten op den tropischen aardgordel eene zoo groote uitbreiding is gegeven, dat reeds van sommige voortbrengselen overproductie bestaat, is het wenschelijk eene cultuur als van de papaver in te voeren die, doordat zij aan bodem, klimaat en bewerking hooge en bijzondere eischen stelt, geene aan den afzet onevenredige uitbreiding heeft kunnen erlangen; zelfs eer het tegendeel.

II. Deze wenschelijkheid is te grooter, wijl de indische geldmiddelen dringend versterking behoeven.

III. De stapellandbouw moet voor Indië nog steeds de rijkste en geregeldst vloeiende bron van inkomsten worden geacht.

IV. De papaverteelt moet in hoofdzaak een staatsmonopolie zijn.

V. Waar echter van particuliere zijde de noodige waarborgen gegeven worden, kan tegen het drijven van eene particuliere papaper-cultuur, die, in verband met de eischen welke zij stelt, slechts een betrekkelijk geringen omvang zal erlangen, geen overwegend bezwaar bestaan.

VI. Het verdient aanbeveling, eerst nadat gedurende twee of drie jaren met den verbouw van papaver proeven zullen zijn genomen, definitieve plannen te ontwerpen.

VII. Met het nemen dezer proeven zal 's Lands plantentuin het best belast kunnen worden.

VIII. Doordat het opium een hoog geprijst marktartikel is, kan de inlandsche landbouwer voor het in te leveren product ruim betaald worden.

IX. De cultuur op groote schaal kan eene uitkomst zijn voor streken, die met een vruchtbaren bodem gezegend, doch ten aanzien van de bevloeiing misdeeld zijn.

X. Daar op grond van vergelijkingen een groot deel van de Solovallei geschikt kan worden geacht voor de papaverteelt en dit gebied te rekenen is onder de sub IX genoemde streken, wordt dit allereerst in aanmerking gebracht.

XI. De cultuur in hooger gelegen streken zal, althans in groote complexen niet mogelijk blijken, maar behoeft uit hoofde hiervan niet te worden uitgesloten. Aanbeveling zal het verdienen voor de teelt gronden te bestemmen, behoorend tot het vrije staatsdomein en wel in het bijzonder sommige voor de gouvernements-koffiecultuur gereserveerde gronden.

XII. De invoering van de papaverteelt op een eiland in de Molukken meent de schrijver, in hoofdzaak om agronomische redenen, te moeten ontraden.

XIII. Wanneer Zuid-Sumatra door eene spoorlijn en door goede landwegen geopend en tot emigratie van Javanen derwaarts zal overgegaan zijn, zal daar waarschijnlijk mettertijd een ruim areaal voor papaveraanplantingen zijn aan te wijzen.

XIV. De staatspapaverteelt zal van wege het gouvernement moeten worden beheerd en gecontroleerd door inspecteurs, opzichters, onderopzichters en mantris, allen onder den chef van den dienst der opiumregie en papavercultuur.

XV. De cultuur in de vlakte zal moeten worden ingericht naar het voorbeeld van de tabakscultuur, in de afdeeling Djember, (in huur der gronden met bereiding van het planten van papaver en levering van het product aan het gouvernement).

XVI. Waar de Javaan de tabakscultuur tot haar recht weet te brengen, is twijfel aan zijne geschiktheid om papaver te planten niet gewettigd.

XVII. De afstand van den grond en de arbeid worden den inlandschen verhuurder vergoed door eene huursom, meer bepaald als vergoeding voor de overdracht der grondrechten en een zeker bedrag voor elke katie in te leveren ruwe opium, (becijferd in totaal op f 75 per bouw).

XVIII. In het midden van het papaverareaal zal eene fabriek voor de voorloopige bereiding van het ruwe opium moeten opgericht worden

XIX. Het gewonnen opium wordt bestemd om te voorzien in de behoeften van de regie en de pachters en voor het overige uitgevoerd, in hoofdzaak naar **China**, waar voor opium van *goede* qualiteit een ruim afzetgebied aanwezig is.

XX. De netto winst per bouw aanplant wordt becijferd à f 80 à f 90, zoodat op een aanplant van 25000 bouws eene zuivere winst kan worden gemaakt van 2 à 2¼ millioen gulden, welke winst in sterker verhouding zal stijgen dan het beplante areaal, zoodat de schrijver het mogelijk acht zonder buitengewone inspanning eene jaarlijksche winst te maken van **10 millioen** gulden. (In Engelsch-Indië beloopt deze winst van 72 tot 96 millioen gulden).

XXI. Tegenover zulke cijfers vallen alle bedenkingen weg tegen de eventueele gevaren aan de invoering der papapercultuur verbonden, welke gevaren bovendien gemakkelijk kunnen bezworen worden.

XXII. Op het Opperbestuur en de regeering van Ned.-Indië rust de plicht in deze belangrijke zaak in allen gevalle proefnemingen te laten doen.

* * *

Blijkens het *Bat. Nbl.* heeft in de jongste Londensche veilingen van het, ook in onze koloniën meer en meer aan de markt komende (Macassar) artikel, het **paarlemoer**, eene ongehoorde prijsverhooging ondergaan, die toegeschreven wordt aan eene toekomstige modegril.

De mode zal namelijk aan de amerikaansche schoonen in dezen zomer voorschrijven eene blouse te dragen met drie groote paarlemoeren knoopen, waardoor menig gelukkig bezitter van dit artikel een ongedacht aardig winstje en misschien wel een groot fortuin zal verkrijgen.

* * *

Nieuwe en afdoende middelen tegen **suikerziekte, tuberculose, slapeloosheid** en **rheumatiek.**

In de *Soer. Ct.* lezen wij dat een schotsch geneesheer in Nieuw-Zeeland, onlangs tijdelijk te Glasgow vertoevend, uitstekende resultaten heeft gehad met de genezing van suikerziekte, door middel van *eucalyptusbladeren.* Men neme één eetlepel van deze gedroogde bladeren op 200 gram water en drinke deze dosis in twee malen op, 's morgens de eene helft en 'savonds de andere helft.

De geneeskracht van de *katjang goreng* tegen de tuberculose moet, naar de Amerikanen beweren, eveneens verbazend groot zijn. Het eten daarvan in groote hoeveelheid door lijders aan die ziekte werkt, volgens de *Revue Scientifique*, bepaald wonderen uit.

Deze nootjes zijn zeer rijk aan vetstoffen en kunnen dus uitmuntende diensten bewijzen in de sterke voeding, waaraan de tuberculoselijders de grootste behoefte hebben. Ook houdt men deze katjang goreng in Amerika voor een heilzaam middel tegen **slapeloosheid.** Wanneer men slechts een 50tal van deze nootjes gebruikt, die dan zeer fijn gekauwd moeten worden, slaapt men van zelf in. Ook worden deze nootjes met succès aangewend tegen **rheumatiek**. Het is licht te probeeren.

* * *

Rijstcultuur in Palembang. Op kosten van het gouvernement, zijn reeds eenige javaansche gezinnen uit Midden-Java in Palembang gearriveerd, met het doel daar aan de bevolking de rijst-cultuur te leeren.

Alweder een stap in de goede richting dus!

Volgens het *Bat. Nbl.* schijnt het **gebrek aan ambtenaren,** zoowel bij het binnenlandsch bestuur als bij de rechterlijke macht, zich duchtig te doen gevoelen.

Wat het *binnenlandsch bestuur* betreft, nimmer wreekte zich een onberaden maatregel op zoo straffe wijze als de ontijdige opheffing der indische instelling te Delft. De nood is zoo hoog gestegen, dat de regeering er in ernst aan denkt om de toeziende ambtenaren, bij de tinwinning op Banka, in het bestuurskorps op te nemen, ja zelfs ongediplomeerden tijdelijk als aanvulling te gebruiken.

En wat de *rechterlijke macht* aangaat, de uitbreiding der werkzaamheden bij de rechtbanken van onderscheidenen aard is, na de reorganisatie dermate toegenomen, dat de krachten der ambtenaren te kort schieten; voortdurend wordt dan ook de taak, voorziening in de behoeften van den dienst, voor de regeering zwaarder. En de invloed hiervan doet zich in verschillende takken van dienst gevoelen. Rechterlijke ambtenaren, die, toen de vooruitzichten bij de rechterlijke macht minder goed waren, zich eene plaats veroverden in een anderen tak van dienst, trachten nu terug te keeren in den dienst, waarvoor zij speciaal zijn opgeleid. De regeering moet de chefs der departementen van algemeen bestuur aangeschreven hebben, om de onder hen werkzame ambtenaren, die aan de eischen van het grootambtenaars-examen hebben voldaan, af te vragen of zij genegen zijn bij het binnenlandsch bestuur overtegaan. Of deze stap goede vruchten zal dragen wordt betwijfeld, beter zal het zijn te wachten op hetgeen de examens zullen opleveren in Indië en in Nederland.

* * *

Een goed bericht voor de theeplanters, is hetgeen in *The public Ledger Newspaper* voorkomt, betreffende het rapport van den heer Ewart Maccanghey en Co. Lim over de *Javathee*, n.l. dat de markt voor *alle* soorten weder zeer vast was en in elke veiling aan deze theeën meer aandacht geschonken wordt. Alles, wat maar eenigszins bruikbaar was, haalde in die veiling 6¾ pence per pond.

* * *

Kleine landbouw. Van den heer P. D. Krol, klein landbouwer te Soemberpandan, Loemadjang, ontving de *Sem Ct.* een bericht omtrent zijn wedervaren aldaar, waaraan het volgende is ontleend:

Het is nu vier maanden geleden dat hij begonnen is zijn handen aan den ploeg te slaan en, in dien tijd heeft hij vier bouws sawahgrond bewerkt en met paddi beplant, die naar het zich laat aanzien, wel 8 amat volwichtige paddi zullen opbrengen, waarde à f 10 = f 80. Zijn djagoeng-aanplant bedroeg 2 bouws en heeft 25 boendel (à 1000 kolven) geproduceerd, die waard zijn f 1.25 de boendel = f 31.20, samen f 111.20.

Daarentegen heeft hij uitgegeven:

Voor aankoop van 4 sapies, landbouwgereedschap, het bouwen van zijn huisje en voor levensmiddelen samen f 220 of een verschil van f 108.80, waarvan f 96.10, komt ten voordeele van de uitgave wegens aankoop van den inventaris, daar hij hoewel meer Europeaan dan Indo, met f 8 per maand rond kan komen. Daarom kan hij met reden verwachten nog in den loop van het jaar zijne „onderneming" vrij te krijgen.

Ongeveer 1½ bouw heeft hij met terong, aardappelen en andere europeesche groenten beplant, die hem wellicht spoedig voordeel zullen aanbrengen, maar om het overige van het terrein van 25 bouws tot eene „hoeve" te maken, daartoe ontbreken hem ± f 300. Hij vraagt nu op welke wijze hij aan dat geld zou kunnen komen?

Wanneer de landbouwcredietbank zal zijn opgericht, zal zij alleen ten behoeve van de *inlandsche* landbouwers hulp verleenen, wat zeker zeer te betreuren zou zijn, daar toch ook de *indo-europeesche* klein-landbouwers geholpen moeten worden.

* * *

Draadlooze telegraphie in Indië. Het voorstel om, alvorens het contract te sluiten voor den aanmaak en het leggen van den onderzeeschen kabel tusschen Palembang, Banka, Billiton en Pontianak, eene proef te nemen met de draadlooze telegraphie tusschen genoemde plaatsen, waarvan wij onlangs in dit blad mededeeling deden, heeft, blijkens het *Bat. Nbl.*, bij de regeering een gunstig oor gevonden, vooral ook van wege het groote verschil in kosten. Voor deze proef zouden alle onkosten gedragen worden door de „Marconi Wireless Telegraph Company", onder verbindtenis der regeering om, wanneer de proeven slagen en de toestellen blijken te voldoen, de installaties overtenemen.

Naar genoemd blad mededeelt, wil de minister van kolonien den weg op, door de indische regeering krachtig voorgestaan.

Van Indië begint dan, althans in deze zaak, de victorie.

En indien de plannen van den gouverneur-generaal met betrekking tot het gebruik van draadlooze telegraphie niet al te lang op verwezenlijking moeten wachten, zal men over eenige jaren aan Z. E. mogen danken een goed geordend systeem van draadlooze verbindingen tusschen de verschillende eilanden van onzen archipel, welke reeds lang op aansluiting aan het telegraafnet wachten.

* * *

De **vooruitzichten** luiden voor West-Java *over het algemeen* en voor de lager gelegen streken *in het bijzonder* weinig gunstig. Het ongestadige weder en de plotseling met groote kracht ingevallen oost-moesson doen veel kwaad aan het gewas. Wat den naasten omtrek aangaat, in de laatste vier weken heeft men in het Tangerangsche, in Bekasi, Krawang en zelfs in een deel van het Buitenzorgsche veel last van walang sangit (een kwalijk riekend soort insekt) en van zwaren wind.

En uit Indramajoe komt de mededeeling aan het *Bat. Nbl.*, dat de aanplantingen lijden onder regens, bandjirs, afwisselende droogte, wind en walang sangits, zoodat op de particuliere landen misschien een vierde van den oogst zal mislukken, terwijl op de *gouvernementsgronden over de geheele afdeeling Indramajoe* de oogst, als alles goed gaat, misschien iets meer dan de helft der geraamde hoeveelheid zal uitwijzen.

West-Indische Berichten.

Den 10den Juni ll. zijn verscheidene leiders van den opstand in Venezuela, waaronder ook generaal Matos, in booten van de kust dier republiek op Curaçao aangekomen, nadat de nederlagen, die in de laatste weken in het district Falcon aan hunne troepen waren toegebracht, hun een verder verblijf op venezuelaanschen bodem minder geraden hadden doen voorkomen.

Zooals men reeds kan hebben gelezen, heeft de nederlandsche regeering aan generaal Matos het verblijf op Curaçao ontzegd, dat maar al te dikwerf door onruststokers uit de naburige republiek werd gebezigd als pied-à-terre, om van daar uit hunne plannen tegen bestaande regeeringen van hun land te smeden.

Het is nu maar te hopen, dat Matos nooit iets in Venezuela in de melk zal hebben te brokken, wijl dan represaille-maatregelen als die, waaraan de kolonie d[illegible] nu, van artikelen, van onze west-indische eilanden af[illegible] komstig, in Venezuela geheven additioneele rechten heeft te danken, niet uit zullen blijven.

Voorloopig schijnt evenwel het bestuur van president Castro op een stevigen grondslag te rusten, zooals ook valt op te maken uit het feit, dat de uitgeweken hoofdleider van den opstand, Matos, een manifest tot zijn getrouwen moet hebben gericht om het bijltje nu maar er bij neer te leggen, daar verdere strijd hopeloos zou zijn.

In hoeverre zijne uitwijzing door ons bestuur of het besluit van Matos, om den opstand aan kant te doen, en zich als vergeten burger te New-York te vestigen, invloed heeft gehad, is hier niet uit te maken, maar zeker is het, dat alleen door het bewaren eener directe neutraliteit kans bestaat op het voldoen van den wensch onzer kolonie, om afschaffing te verkrijgen van de hiervoren genoemde additioneele rechten a[illegible] 30 percent.

Met het oog juist hierop komt ons, om nogmaals op de benoeming van den heer Villavicencio, wiens naam in ons vorig nummer door den zetter verkeerd werd overgenomen, terug te komen, deze keuze van het bestuur een weinig vreemd voor, wijl genoemde heer ook al een réfugié uit Venezuela is en die benoeming dus in staat is, om kwaad bloed te zetten.

* * *

Aan het Voorloopig Verslag van de commissie van rapporteurs uit de Koloniale Staten van Suriname o[illegible] het ontwerp eener verordening tot het oprichten van een koloniale spaarbank te Paramaribo ontleenen w[illegible] het volgende:

Men achtte eene nieuwe spaarbank-regeling voor de kolonie een dringende noodzakelijkheid en beaamde de meening, dat het koloniaal bestuur zich bezwaarlijk zal kunnen afmaken van de verantwoordelijkheid voor de bestaande koloniale spaarbank en dus niet anders kan doen, dan deze met hare lasten overnemen. Me[illegible] juichte daarom het voorstel toe, strekkende om een spaarbank op te richten, die in haar geheel en te volle een gouvernements-instelling zal zijn en waarb[illegible] de kolonie zonder eenig voorbehoud aan de inleggers de teruggave hunner inlagen en de betaling der daa[illegible] voor verschuldigde renten waarborgt.

Omtrent het voorstel om de spaarbank te verbinden aan het postkantoor te Paramaribo, in plaats van daartoe een, op zich zelf staande inrichting te scheppen, waren evenwel de meeningen verdeeld.

Verscheidene leden zagen er bezwaar in om [illegible] functiën van directeur der spaarbank aan den postdirecteur op te dragen en om te rekenen op diensten van het personeel der posterijen voor de spaarbank en van het spaarbank-personeel voor de posterijen.

Een boekhouder en één klerk werden ten eenemale onvoldoende geacht voor de spaarbank, terwijl [illegible] werkzaamheden van het postpersoneel niet zoo onbeteekenend zijn, als in de toelichting op het ontwerp werd voorgesteld. In aanmerking moet worden genomen, dat, behalve de binnenlandsche postdienst, [illegible] reeds omstreeks 24 komende en vertrekkende mailen ten postkantore moeten worden behandeld, welk getal wellicht nog zal toenemen. Wij teekenen hierbij aan, dat den 25en Mei ll. het eerste schip van de amerikaansche „Quebec Steamship Company", de „Parima" te Paramaribo binnenviel. Genoemde maatschappij zal volgens *Onze West* voornemens zijn om hare vaart tusschen New-York en Demerara tot Paramaribo [illegible] verlengen. De dienst zou ongeveer een veertiendaagsche worden. De „Parima" vertrok reeds den 26en Mei [illegible] met medeneming van de mail.

Algemeen werd, met het oog op de ondervinding met betrekking tot de bestaande spaarbank, een scherpe contrôle noodig geacht, waarom het wenschelijk geacht werd om den raad van toezicht te doen bestaan uit minstens vijf personen in plaats van drie, zooals in het ontwerp werd voorgesteld, opdat, zooals door vele leden noodig werd geoordeeld, bij de inschrijving van inlagen en terugbetalingen op elke zitting, een [illegible] van den raad van toezicht tegenwoordig zou kunnen zijn.

Eenige leden meenden, dat in plaats van 1/5 van het kapitaal der spaarbank, het dubbele van dat bedrag in eerste hypotheken in de kolonie moet kunnen worden belegd, wanneer maar daarbij voor elk pand slechts tot ten hoogste de helft der verkoopwaarde wordt gegaan.

Een lid meende, dat, daar er gelegenheid zal bestaan om gelden van de spaarbank in de kolonie rentegevend te beleggen, er geen reden is om den bestaanden rentestandaard te verlagen tot 2.4 of zelfs tot 2 ten honderd.

* * *

Wij ontleenden aan berichten in de curaçaosche bladen, dat de heer H. van Kol, met het oog op [illegible] in Trinidad heerschende pokken-epidemie voornemens was, om van daar rechtstreeks per engelsche mail naar Nederland terug te keeren en later een kijkje [illegible] de kolonie Suriname te gaan nemen.

Onze West vernam evenwel, dat genoemde afgevaardigde besloten heeft om een tiental dagen [illegible] onverkwikkelijkheden van het quarantaine-station Leyden te trotseeren, om daarna te worden toegelaten tot Paramaribo. De heer van Kol zal evenwel niet lang in Suriname vertoeven, daar hij reeds d[illegible] 20en Juni ll. per hollandsche mailboot naar Europa dacht te vertrekken.

* * *

Wij ontleenden reeds aan de surinaamsche bladen dat een honderdtal javaansche immigranten per hollandsche mailboot over Amsterdam naar hun land zouden terugkeeren.

De „Prins Willem III" bracht 95 van die lieden w. o. 59 manen, 25 vrouwen en 11 kinderen beneden 15 jaar mede.

Deze immigranten namen aan spaarpenningen een bedrag van omstreeks 3000 gulden mede, toebehoorende aan 17 personen. Dit bedrag, merkt *Onze West* terecht op, geeft geen hoog denkbeeld van de spaarzaamheid van den javaanschen immigrant, die in dat opzicht een scherpe tegenstelling vormt met zijn britsch-indischen collega.

Deze heeft echter andere minder goede eigenschappen waarom men er in de kolonie waarschijnlijk niet [illegible] te rouwig om zal zijn, dat drie dagen, nadat de gelegenheid tot inschrijving, om in Augustns a. s. [illegible] Demerara naar hun land te worden teruggezonden was opengesteld, reeds 400 britsch-indische immigranten zich daarvoor hadden aangemeld.

Wanneer nu maar de gepensionneerde majoor Wiersma, die zich belast zag met de taak om [illegible] zorg voor de immigratie van Javanen naar Suriname te Semarang van de factorij der Nederlandsche Handelmaatschappij over te nemen en er in slaagt, [illegible] door doeltreffende maatregelen een beter categorie [illegible] Javaantjes onder zijne auspiciën naar Suriname [illegible] gezonden te krijgen, dan zal men in die kolonie [illegible] nimmer meer naar de britsch-indische werkkrachten terugverlangen.

INGEZONDEN.

Onze taal voor Inlanders in Indië.

Zoo gemakkelijk als de inboorlingen van Insulinde Fransch, Engelsch of Italiaansch zouden leeren spreken, zoo moeilijk zal het voor hen zijn een taal te leeren met onze harde keelgeluiden, zooals de *g* en de *sch* door de meesten onzer worden uitgesproken. Bovendien is onze taal nog in wording. Wij zeggen *u, jij, jou*, maar velen schrijven nog het slecht-klinkende: *gij*. Spraken wij zooals de Friezen, met hun noordsch dialect, b.v.: *skool, skip, skande* enz. terwijl zij de woorden op *n* eindigende behoorlijk doen klinken, dan zou de welluidendheid veel winnen.

Terwijl vroeger onze taal *Dietsch, Nederduitsch* — ook wel naar de voornaamste provinciën *Hollandsch* heette, heeft men later, echt pedant, het *Nederlandsch* uitgevonden; soortgelijke benaming wordt in geen ander land gevonden. Indien het gebruik ingang mocht vinden, om die onuitsprekelijke *ch* achter de woorden weg te laten en meer de uitspraak der Friezen te volgen, zou het *Diets'* of *Nederduits'* veel zachter van uitspraak en ook voor „zang" geschikt kunnen worden.

Slechts in het Engels' is de oude benaming onzer taal, als: *Dutch* bewaard gebleven. Een eigenaardigheid van veel dagbladschrijvers was het, om dat *Dutch*, wanneer er sprake was van Zuid-Afrika, door *Hollandsch* of *Hollanders* te vertalen.

Zutphen, 30 Juni '03 K. H. O. van Bennekom.

Geachte Redactie!

„O criticus, die, op een hoogen stoel gezeten, veilig in de schaduw van het zoo gelaakt „„gewrocht der duisternis"", reikhalzend uitziet naar een nieuwtje voor uw krant. Het is komkommertijd, want de oorlog in Transvaal is uit; Merauké trekt niet meer en ook in Djambi en Atjeh is het duf; ellendig: niets om op te schimpen, niets voor uw krant; maar kom, vertwijfel niet: „„het keurkorps"" is er nog! Fluks opgeraapt dien steen, dien straatkei daar, en goed gemikt! Juist... zóó is 't goed: vlak in 't gezicht! Volkomen is 't succes en „„bravo!"", „„bis!"" zoo klinkt het luid van vele kanten. Die steenworp brengt tien nieuwe lezers, licht zelfs twintig: een meesterstuk! Alleen... vervloekt! de kerel zwijgt, als had de steen z'n doel gemist: hoe jammer, dat de ploert van pijn niet gilt!..."

.....„hun bromvliegen-natuur, die hun hart van blijde verwachting doet popelen, wanneer zij ook slechts vermoeden, dat er vuils in de buurt is, vuils om zich aan te vergasten en er met wat woorden gegoochel — want weten doen ze in den regel niet veel, ook al trekken zij op grond van een „„langdurig verblijf in de tropen"" gaarne een hooggeleerd gezicht — „„pikante"" hoofdschotels voor hun krant van te bereiden".

.....„Zoo dikwijls wordt over het Binnenlandsch Bestuur de staf gebroken en wel op zóó hoogen toon, als gold het 't uitvaagsel van het menschdom; menigeen, die ook maar eenige notie van schrijven heeft en slechts enkele jaren „„onder de palmen"" heeft doorgebracht, meent over in den dienst vergrijsde bestuursambtenaren te mogen spreken als over ontoerekenbare idioten of door- en- door bedorven sujetten."

In die woorden, verklaart de heer P. F. Abell in Uw blad het „type" te hebben weergegeven van een „zeker soort journalisten" in Indië.

Maar dan toch van een imaginair of fictief slag journalisten, niet waar? Typen als een Nurks, een meester Pennewip, een Droogstoppel t. q. zijn naar het 't leven gegrepen, 't zijn incarnaties, zij bestaan en iedereen kan ze met den vinger aanwijzen. Maar het type hierboven „gepenseeld", 't is mogelijk, dat het in de Indische maatschappij bestaat, alleen heb ik het er niet in ontmoet en zeker niet in de Indische pers. Toch gaan en gingen er nog al wat Indische persbladen door mijn handen; dit kan ik den heer Abell verzekeren! Dat er wel eens in gehakt en gevit en gehaarkloofd wordt, en gezocht naar spijkers op laag water, geven wij hem dadelijk toe. Misschien is dat wel het gevolg van het verkeer in een eng kringetje, zooals 't Indische leven feitelijk niet anders is. Maar dat staat toch nog ver af van het ploertige en vuile, waarvan de heer Abell in vagen zin de Indische pers meent te mogen beschuldigen. Met die namen toch moet ik de stof bestempelen, door zijn „type" aan de Indische bladen geleverd.

Hoe ik overigens over de Indische pers denk, kan hij leeren uit mijn artikel: „De Indische publieke opinie" in *De Contrôleur* van gisteren, waarin ik het juist — de coïncidentie is toevallig — over die pers heb.

Ik heb een beter idee van de Indische journalisten en bloc en van hun werk. Er is eenvoudig in Indië geen plaats voor bladen, waarin — met permissie! — „bromvliegen" als redacteurs fungeeren, als medewerkers onthaal vinden en hun vieze materie, als „pikante hoofdschotels", aan den man kunnen brengen. In Europa heeft zulk min allooi van bladen en blaadjes wel levensvatbaarheid, maar een fatsoenlijk mensch krijgt ze niet in handen, kent ze veelal niet eens. En als ze in Indië al bestonden.... het Russisch-Indisch drukpers-reglement zou ze wel mores leeren en spoedig van 't tooneel doen verdwijnen.

Intusschen komt het mij voor, dat de heer Abell dat ploertig zoodje journalisten, die vieze bromvliegen en laaghartige steenwerpers, nog al wat eer aandoet door aan hun vuilaardig bedrijf in die mate aandacht te wijden en zelfs, met betrekking tot hun vuige praktijken, te spreken van den „zondenbok B.B.". Staat B.B. daar niet boven? Ze zijn, dunkt me, al geen andere eer waard, dan die van een requisitoir van den officier van justitie!

Wie zijn zij dan toch wel? Laat de heer Abell er dan ten minste eens één noemen! Ik tart hem, dat te doen. Hij moet niet angstig zijn, te kwetsen of onbescheiden te wezen. Zijn „type" heeft geen ziel, geen eergevoel! En als zij die eervolle aandacht waard zijn, in een fatsoenlijk blad te worden genoemd, zijn zij ook waard, gekend te worden, in plaats van ons voor oogen te staan in dien vagen, phantastischen vorm. Eén enkel specimen maar, om dat genus te leeren kennen. Nogmaals dus: op de vlakte er mee! Eén maar! Maar.... zuiver en onvervalscht naar het type hierboven omschreven!

De Indische pers is in de verdrukking, is een onvrije, en velen meenen daarom — waaronder ook de groote Nederlandsche pers — het recht te hebben op haar te mogen doen, wat de honden van Koekenheim, uit Jar. Holland's boek, deden op al des menschen werk!

In 't artikel van den heer Abell glimt nog te zeer door de hoovaardij van het „corps d'élite", waarmede dat corps zichzelf verheerlijkt heeft. Dat moest nu toch eindelijk eens uit zijn. Wij allen arbeiden voor ons levensbestaan, en wie dat niet doen of niet behoeven te doen, zijn veelal niet meer dan parasieten. Wie arbeidt naar vermogen en plicht en geweten, op welk gebied ook, behoort tot het „keurcorps" arbeiders. 't Is geen verdienste ambtenaar bij B B. geworden te zijn. Wel kan dat *zijn* een verdienste wezen, maar dit geldt alweer voor ieder ander sterveling. Laat af „heeren" van den pajong, de simpele hoovaardij op de plaats in de maatschappij, die het toeval u gaf!

Ook mag de heer Abell niet uit het oog verliezen, dat het Binnenlandsch Bestuur uit den aard, meer dan eenig ander corps, de critiek der pers wekt en in de gaten loopt, ja, dat het zelfs dikwijls in minder aangenamen zin vat geeft aan die critiek.

In het verslag van den waters- en voedingsnood in 't gewest Semarang geeft de commissie in overweging: voor de afdeelingen Demak, Grobogan, Koedoes en Pati alleen die bestuursambtenaren voor te dragen, die getoond hebben te voldoen aan de eischen: belangstelling in 't lot der inlandsche bevolking en geschiktheid om die bevolking te leiden. Eilieve, 'k had gedacht, dat alle ambtenaren van B. B. ten minste aan die twee voorname eischen zouden voldoen! Dat schijnt evenwel niet zoo te zijn. Is 't dan wonder, dat er zoo nu en dan nog al eens eentje onder handen genomen wordt door die critiek en er dan soms ook ongemakkelijk van langs krijgt?

Intusschen, èn aan 't Binnenlandsch Bestuur èn aan de Indische pers... salut!

Aan U, geachte Redactie, dank voor de opname dezer regelen.

Hoogachtend,

Uw dw. dr.,

5 Juli 1903. BLANDA.

Haar daarvoor beleefd dankzeggend, maak ik gaarne gebruik van de gelegenheid, die de Redactie mij schenkt, om op vorenstaande opmerkingen van *Blanda* de mijne te doen volgen. Ik zal trachten, kort te zijn:

„het ploertige en vuile, waarvan de heer Abell in vagen zin de Indische pers meent te moeten beschuldigen."

Hier maakt *Blanda* zich *op nieuw* schuldig aan de onjuistheid, dat ik het tegen *de Indische pers* zou hebben. — Ik zal dan ook geen moeite meer doen, hem van het tegendeel te overtuigen.

„Wie zijn zij dan toch wel? Laat de heer Abell er dan ten minste eens één noemen!"

Ik heb reeds uitdrukkelijk verklaard (1), dat ik in geen geval *personen* zou noemen, en ook de redenen daarvoor opgegeven. Wil *Blanda* in gevallen als deze anders handelen dan ik, hij doe, wat hij niet laten kan, maar ik wensch hem daarin niet te volgen.

Blanda zegt, het door mij bedoelde type nooit ontmoet te hebben, althans in Indië niet. Daar feliciteer ik hem van harte mêe, want 't is haast de incarnatie van leelijkheid. Maar juist daarom verwondert het mij zoo, uit zijn mond te hooren, dat *alle* Indische journalisten, — met uitzondering dan van de heeren *Brooshooft* en *Stoll*, — zich een schets, met zoo onbedreven hand „gepenseeld," zouden kunnen aantrekken. *Op welken grond* beweert hij dat? Zoo iets kan men, dunkt mij, alleen veronderstellen van een welgelijkend portret. Nogmaals, *Blanda's* beweren is voor de Indische pers niet bizonder vleiend (2). Maar ik verzoek hem beleefd, mij geen woorden in den mond te leggen, die niet *ik* geuit heb.

„In 't artikel van den heer Abell gluurt nog te zeer door de hoovaardij van het corps d'élite, waarmede dat corps zich zelf verheerlijkt heeft. Dat moet nu toch eindelijk eens uit zijn!"

Maar *is* het dan nog niet uit? Nu circa $1\frac{1}{2}$ jaar geleden meen ik in één der Nederlandsche bladen, welk herinner ik mij zoo precies niet meer, — gelezen te hebben, dat het hoovaardige „keurkorps", ridicuul overblijfsel uit het land van Don Quixote, met één enkelen haal van 'n machtige zeis was weggemaaid van den aardbodem.

Intusschen moet ik *Blanda* verzekeren, dat ik mij z'n beschuldiging van hoovaardij met den besten wil, niet kan aantrekken. En zulks omdat 't schoentje, — kan *ik* het helpen? me heusch niet past.

Het verslag van den waters- en voedingsnood in het gewest *Semarang* heb ik niet gelezen, maar indien de betrokken commissie van onderzoek de woorden heeft gebezigd, haar door *Blanda* in de pen gelegd, kàn zij er, dunkt mij niets anders mêe bedoeld hebben, dan dat naar de noodlijdende streken alleen *die* bestuursambtenaren gezonden worden, die *buitengewoon* veel belang stellen in het lot der inlandsche bevolking en *buitengewoon* geschikt waren om haar te leiden.

De *élite* van het „Keurcorps" dus, „Keurcorps" bij wijze van spreken dan, of wel ironisch uitgedrukt.

P. F. ABELL.

(1) Zie K. W. van 2 Juli jl.
(2) Zie K. W. van 2 Juli jl.

Wij vertrouwen, dat thans de verschillen van opvatting tusschen *Blanda* en den heer *Abell* voldoende zijn toegelicht. *R. C.*

Emigratie naar Sumatra.

Iemand, die even als wij, in emigratie der Javanen, zoowel naar de nog minder bevolkte en toch vruchtbare deelen van Java, als naar de andere eilanden van onzen archipel veel heil ziet, zendt ons eene beschouwing over emigratie, getrokken uit het *Bat. Nbl.*

Wij moeten omtrent hetgeen hij ons schrijft in de eerste plaats de opmerking maken, dat toch ook hij *betere irrigatie* een middel acht, om op vele plaatsen de opbrengst der bouwgronden te vermeerderen en dat het euvel: dat Java een industrieel land zou kunnen zijn, maar het helaas! nog niet is, ook zijne aandacht trekt. Dit zijn twee voorname punten.

Over emigratie naar Sumatra werden eenigen tijd geleden reeds een paar belangrijke artikelen in het K. W. opgenomen en besproken, terwijl het vraagstuk der verhuizing van een deel van het Javaansche volk thans een onderdeel uitmaakt van een Regeeringsonderzoek. Wat echter in het ons toegezonden stuk wordt meegedeeld, ook omtrent Java's bevolkingsdichtheid, zal onze lezers zeker interesseeren en wij laten dit daarom in zijn geheel volgen:

„Veel is reeds, in den laatsten tijd, geschreven over gebrek aan voedingsmiddelen voor de bevolking van Java. Door den ingenieur Homan van der Heijden werd aangetoond, dat de toename van den padioogst in de laatste jaren aanmerkelijk is achtergebleven bij de toename der bevolking; verschillende middelen werden aangegeven om daarin verbetering te brengen en onlangs is door de regeering zelfs eene commissie benoemd, tot het opsporen van de oorzaken, welke tot den achteruitgang van de welvaart der inlandsche bevolking hebben geleid, maar naar het oordeel van iemand, die zich „een spoorweg-ingenieur" noemt en aan wiens overzicht in het *Bat. Nbl.* wij deze beschouwingen ontleenen, zouden bijna alle oorzaken kunnen worden teruggebracht tot eene voorname grondoorzaak en dat is wel de overbevolking van juist die residenties, waar herhaaldelijk van gebrek aan rijst, ja zelfs van hongersnood sprake is.

In sommige districten van die residenties komen ± 45000 inwoners op de vierk. geogr. mijl voor, terwijl volgens de volkstelling in 1900 in Kedoe 23775 menschen op de vierk. geogr. mijl worden aangetroffen en dit cijfer resp. voor de residentiën Cheribon 13469, Pekalongan 18781, Semarang 18044, Banjoemas 13547, Djokja 19292, Solo 13399, Madioen 11551, Kediri 11885 en Soerabaija 21849 bedraagt.

In Europa hebben de dichtst bevolkte landen, Saksen en België, ongeveer 15000 inwoners per vierk. geogr. mijl. Dat in die landen, waar veel mijnbouw en industrie bestaat, bij zoo'n bevolkingsdichtheid, nog een eenigzins dragelijk bestaan gevonden kan worden, is begrijpelijk.

Op Java, waar de bevolking zich bijna uitsluitend met den landbouw bezighoudt en ieder voor zich in die dichtst bevolkte streken slechts over eene kleine oppervlakte bouwgrond kan beschikken, is het duidelijk, dat, zoodra door droogte of andere oorzaken, misgewas intreedt, onmiddellijk gebrek aan het hoofdvoedingsmiddel ontstaat, terwijl dan de groote menigte geen geld heeft om zich dat aan te koopen. Door betere irrigatie zal misschien op vele plaatsen de opbrengst van de bouwgronden kunnen worden vermeerderd, maar of daarvan voor de steeds aangroeiende bevolking op den duur voldoende hulp te verwachten is, acht hij sterk twijfelachtig.

En daarom wijst hij op een ander middel: *de emigratie*, d. w. z. op eene *gemakkelijke gelegenheid tot emigratie*. Hij wijst er op, dat de bevolking ook zelf heil hierin ziet, gebleken uit hetgeen zich heeft voorgedaan bij het tot stand komen van den spoorweg Kalisat—Banjoewangi. Daar is, zonder veel invloed van bestuurswege, reeds eene uitgestrekte javaansche nederzetting ontstaan, meestal van geheele huisgezinnen uit de dichtst bevolkte residenties van Midden-Java.

Men mag dus aannemen zegt hij, dat, wanneer eene gemakkelijke en goedkoope reisgelegenheid bestaat, de Javaan zich gaarne naar nog niet ontgonnen, doch vruchtbare, streken wil verplaatsen, met het doel dáár een beter bestaan te vinden.

Het zal dus noodig zijn, dat de regeering uitziet naar meer uitgestrekte terreinen, waar een groot deel der bevolking plaats kan vinden en juist deze terreinen zijn, zooals vroeger ook reeds in het K. W., naar aanleiding der plannen van den heer van Emmerik van de Wittekruiskolonie werd mêegedeeld, op Sumatra in overvloed voorhanden.

Dit uitgestrekte en zeer dun bevolkte eiland is van Java gescheiden door de nog geen zestig kilometers breede straat Soenda, de overtocht zou per stoomboot in $1\frac{1}{2}$ uur kunnen plaats hebben.

Werd dus, zegt de schrijver, dáár van Pegantangan, aan genoemde straat gelegen, en verder over Telokbetong noordwestwaarts een spoorweg aangelegd en tevens een stoombootveer over de straat tot stand gebracht, dan zouden de Javanen zeker van de hun aangeboden gelegenheid gebruik maken om zich, vergezeld van hun vrouwen en kinderen, ook in de Lampongsche districten te vestigen.

De oppervlakte dezer residentie is ruim een vijfde van Java en Madoera, daarop worden thans slechts 265 inwoners per vierk. geogr. mijl aangetroffen, terwijl op dezelfde oppervlakte in Kedoe 33.775 menschen hun bestaan vinden, eene uitstekende gelegenheid dus voor de regeering om de Lampongs te bevolken en Midden-Java uit den nood te helpen.

Daartoe beveelt hij aan, dat van Staatswege met spoed worde overgegaan tot het in bovenbedoelden geest tot stand brengen van eene gemakkelijke reisgelegenheid tusschen Midden-Java en de Lampongsche districten. Is deze er eenmaal, dan zal eene reis van Bagelen naar Zuid-Sumatra nog minder tijd en uitgaven eischen dan die van Bagelen naar Banjoewangi.

Spoedige hulp is dus hoogst gewenscht en mag daarmede niet langer gewacht worden.

Wanneer in de toekomst Zuid-Sumatra eene, door Javanen dicht bevolkte, streek zal zijn geworden, zullen de voordeelen voor de regeering zeker zoo groot zijn, dat die zelfs bij benadering nu nog niet zijn te bepalen".

Van vreemde Koloniën.

De gewapende macht in den Congo-staat. De *Tribune Congolaise* deelt omtrent dit ontegenzeggelijk actueel onderwerp een en ander mede, waaraan wij het volgende ontleenen:

De staf bevindt zich te Boma en bestaat uit den opperbevelhebber, aan dezen toegevoegde officieren en uit onderofficieren-schrijvers.

De gewapende macht bestaat verder uit: de actieve compagnieën, de instructie-kampen en het reserve-korps.

Het aantal actieve compagnieën komt overeen met het aantal districten, in elk waarvan zich eene compagnie bevindt, die als volgt is samengesteld: een officier-commandant, benevens officieren en onderofficieren, pelotonscommandanten, Europeanen, en verder inlanders, waaruit het inlandsch kader voorkomt naar de reden van 1 korporaal op elke 12 tot 15 manschappen, 1 onderofficier op 2 korporaals, 1 korporaal-hoornblazer en 1 hoornblazer op elke 40 man.

Het aantal pelotons, waaruit de compagnieën zijn samengesteld, is ongelijk en wordt door den districts-commissaris vastgesteld. De sterkte der pelotons wisselt af van 40 tot 80 manschappen.

Elke actieve compagnie heeft haar eigen vaandel.

Moet een expeditie worden uitgerust, dan worden compagnieën gevormd van 3 tot 7 pelotons elk, met een gemiddelde sterkte dier pelotons van 50 man. Voor grootere expeditiën worden 3 tot 4 compagnieën tot een bataljon vereenigd. Een officier van gezondheid wordt steeds aan de expeditionnaire colonne toegevoegd.

De aanvulling der gewapende macht heeft plaats door vrijwillige verbintenissen en door jaarlijksche lichtingen van militieplichtigen, die gedurende 7 jaren bij het actieve leger ingedeeld blijven en dan voor een tijdruimte van 5 jaren bij de reserve overgaan.

De lichtingen hebben plaats door de zorgen van den districts-commissaris, in gemeen overleg met de in-

BRUSSEL.

KOSTSCHOOL VOOR JONGE DAMES.

233, Avenue Brugmann, 235.

Directrices:
De dames TER SCHOUW.

STENOGRAPHIE.

Onderwijs in de **Nederlandsche, Fransche, Duitsche** en **Engelsche** Stenographie, Systeem „STOLZE-WERY". Prijs f 36 per cursus.

Cath. W. ECK,
1e Schuijtstraat 28, Den Haag.

Pension Büchner.

Laan van Meerdervoort 198,
hoek PERPONCHERSTRAAT,
Den Haag.

Logies te bespreken
per maand, week en dag.

KON. NED. STOOMVERWERIJ
Opgericht 1864.
J. HOEVELS
ROTTERDAM.
CHEMISCHE WASSCHERIJ.
Franco toezending. Franco retour.

DAMES LAMBOOY, 2e Wagenstraat 86a, Den Haag.
W. VAN OLPHEN, Molenstraat 39, „ „
B. STRAUB, Frederikstraat 10, „ „
VAN ROOY, Paul Krugerlaan 20, „ „

SMAAK en GEUR
der vruchten zijn vereenigd in
AMERICAN VRUCHTENPUDDING.
't Is een sieraad der tafel:
ANANAS, AALBES, ABRIKOOS, APPEL, AARDBEI, CITROEN, FRAMBOOS, KERSEN, PEER, PERZIK, SINAASAPPEL.

B. F. G. DALDERUP,
Atjehstraat, Den Haag.

Allan & Co.

Koninklijke Nederlandsche
Stoom-Meubelfabriek.
Magazijnen ter Meubileering.
Meubelen,
Tapijten, Gordijnstoffen etc.
DEN HAAG:
HOOGSTRAAT 16.
Rotterdam. **Utrecht.**

Simplex Rijwielen.
Gramophones.
Sport-Artikelen.
Sport-Kleeding.
FRANS ERNST,
Buitenhof 1, 's-Hage.

Het goedkoopste adres voor
KOFFERS en

is

Vlamingstraat 41,

Gebrs. KALSE.

Th. A. A. SIMONIS

34 Groenmarkt.
DEN HAAG, over de Prinsestraat.

Ledikanten, Spring- Kapok- en Paardenharenmatrassen, etc.
in GROOTE KEUZE,
BILLIJKE PRIJZEN en SOLIDE QUALITEIT.

Het Bestuur der Vereeniging

„Moederland en Koloniën"

beveelt voor de verkiezing van gemeenteraadsleden op **13 dezer,** ten zeerste aan den heer

F. VERSTIJNEN,

die door veeljarige werkzaamheid bij het Kadaster, zoowel in Nederland als in Indië, een zeer gewenschte deskundige kracht in den Gemeenteraad zal zijn en, door langjarige toewijding aan de belangen van de **NEDERLANDSCHE PENSIOEN-VEREENIGING VOOR WERKLIEDEN,** een geopend oog zal hebben voor de behoeften van den arbeidenden stand.

Het Bestuur voornoemd:
P. H. VAN DER KEMP, Voorzitter.
J. L. SWART, Secretaris.

HAAGSCHE

KOFFERFABRIEK.

Passage 53-57,

DEN HAAG.

Telefoon 1597.

Noordblaak 93,

ROTTERDAM.

Telefoon 3424.

Grootste sorteering in Nederland.

Soliedst en Goedkoopst adres voor

Koffers, Tasschen en Lederwaren.

Echte Rieten Koffers

met **5** jaar schriftelijke Garantie,

70 pCt. vrachtbesparing; eigen fabrikaat.

Deze zijn de **LICHTSTE, SOLIEDSTE** en **GOEDKOOPSTE.**

Onze echte RIETEN KOFFERS zijn *sinds jaren* aan **het Nederlandsche Hof** en bij **duizenden families** met ***tevredenheid*** in gebruik.

SCHUIFLADEN KOFFERS MET 5 JAAR GARANTIE.

Sport- en Kinderwagens.

Grootste sorteering Sport- en Kinderwagens in diverse kleuren en modellen,
tegen concureerenden prijs.
benevens een prachtige collectie
Poppenwagens en Poppensportwagens.
Inrichting voor deugdelijk reparatiewerk.

Kinderwagenmagazijn, HERDERINNESTRAAT No. 2, Den Haag.

TH. SNITZELAAR,

Piet Heinstraat 139, hoek Zoutmanstraat.

OPRUIMING

DAMES BLOUSES.

STAAT

voor aanvraag van VERLOFSTRACTEMENT
VOOR
H.H. INDISCHE AMBTENAREN (officieel model).

Verkrijgbaar bij den uitgever van dit blad, Haagpoort 4.

Prijs $2\frac{1}{2}$ cent.

ETABLISSEMENT VOOR
PEDI-MANICURE BEHANDELING.
Anglo-American Therapie.
SCHOONHEIDS-MASSAGE,
Gezichtstoombaden, Electrische Gezicht- en Schoonheids-Massage.
(Systeem Heinrich Simons, Berlin.)
Consult iederen dag van 2-4 uren.
Willemstraat 77, bij de Mauritskade.
's-GRAVENHAGE.

Nederlandsch Wapenmagazijn

voorheen S. DE JAGER,

HAARLEM, Barteljorisstraat 32.

's GRAVENHAGE. Spui 12.

Fabriek van Wapens en Schermartikelen.

OOST en WEST.

RESTAURANT

LAAN VAN MEERDERVOORT 195.

Open iederen **werkdag** van **10** ure v.m. tot **7** ure 's avonds.
Des **Zondags** van **12** tot **3** ure n.m.
Toegang voor leden der Vereeniging en geintroduceerden.
Eenvoudige rijsttafel, bestaande uit rijst, sajor of kerry, één vleeschgerecht en één sambal **(plat du jour)** / 0.70.
Diné / 1.25 bestaat uit bijna 't dubbele van 't plat du jour.

Stoomvaart-Maatschappij

„ROTTERDAMSCHE LLOYD"

Maildienst tusschen Rotterdam en Nederlandsch-Indië

in verbinding met de diensten der

Koninklijke Paketvaart-Maatschappij

	van Rotterdam. 1903	van Marseille. 1903	te Port-Said. 1903	te Padang. 1903.	te Batavia. 1903.
Goentoer *	25 Juli	6 Aug.	11 Aug.	30 Aug.	1 Sept.
Merapi	8 Aug.	20 „	25 „	13 Sept.	15 „
Gedé	22 „	3 Sept.	8 Sept.	27 „	29 „
Oengaran	5 Sept.	17 Sept.	22 Sept.	11 Oct.	13 Oct
Sindoro *	19 „	1 Oct.	6 Oct.	26 „	28 „
Salak	3 Oct.	15 „	20 „	9 Nov.	11 Nov.
Lawoe	17 „	29 „	3 Nov.	23 „	25 „
Ardjoeno	31 „	12 Nov.	17 „	7 Dec.	9 Dec.

* Dubbel schroefstoomschip. 1e klasse midscheeps. 2e klasse in de campagne.

De Hoofd-Agenten: **Ruys & Co.,** *Rotterdam.*
De Agenten: **Eijkensluyters & Tromp,** Anna Paulownastraat 1*d*, *'s-Hage.*

W. J. van der Broek,

Mr. Vleeschhouwer.
1ste van den Boschstraat 103, Den Haag.
TELEPHOON 770.

Blijft zich voortdurend aanbevelen voor **Prima kwaliteit** RUND-, KALFS-, LAMS- en ZUIGLAMSVLEESCH.

VRAAG PRIJSCOURANT.

F. H. BOTHE,

21, Veenestraat -- Den Haag.

SPECIALITEIT IN
GEKLEURDE, ZWARTE en CRÊME STOFFEN.
Nouveaute's voor elk seisoen.
STEEDS GROOTE ASSORTEMENTEN. BILLIJKEPRIJZEN.

Vereeniging OOST en WEST.

Afdeeling 's-Gravenhage.

Aan het **Bureau Laan van Meerdervoort 195,** zijn van **10—12** en van **2—4** uur, inlichtingen te bekomen omtrent de volgende personen die werk zoeken.

Men kan die inlichtingen ook per brief vragen aan den Secretaris der 3de Commissie den heer G. C. A. DE WITT, *de Perponcherstraat n°. 93.*

Een modiste die werk in Oost-Indië zoekt.

Een Dame die lessen geeft in Noorsch, Zweedsch, Duitsch en Italiaansch.

Drie jonge Dames voor Juffrouw van Gezelschap. Eene ook voor lectrice.

Een bekwame linnennaaister.

Drie jonge Dames die als Gouvernante of Bonne naar Indië willen.

Een gegageerd Onderofficier der Genietroepen zoekt een betrekking voor loopend beheer; schrijfwerk of eene eenvoudige administratie; ook kantoorwerk in die richting.

Twee geg. Ind. militairen voor oppasser, geldophalen enz.

Een Dame les geven in teekenen en portretschilderen.

Een geroutineerd boekhouder 5 jaren als zoodanig in een hotel te Parijs werkzaam. Is tevens correspondent in de moderne talen. Uitmuntende referentiën.

Twee Dames voor pianolessen.

Een Heer voor administratieve betrekking of magazijnmeester.

Eene Dame te Leiden voor het maken van uitzetten.

Eene Dame voor onderricht in fröbelen (heeft diploma).

Eene Dame voor Zanglessen.

Een Heer voor Corrector aan eene drukkerij.

Drie Dames voor waarnemen van een huishouden en naar Indiën gaan.

Vier Dames om bejaarde dame gezelschap te houden.

Twee Dames zoeken plaatsing als Stenograaf, ook voor les geven.

Een jonge Dame zoekt een t'huis zonder salaris bij eene dame om deze in de avonduren gezelschap te houden; kan in 4 talen voorlezen en maakt muziek.

Drie Dames om met eene familie op reis te gaan; waarvan de ééne Hollandsch, Duitsch, Fransch en Engelsch spreekt, hebben veel gereisd.

Eene Juffrouw voor Depôthoudster.

Drie gew. O.-I. ambt. voor adm. betrekking.

Eene Dame v/h maken van fijne handwerken.

Een Dame voor administratieve betrekking.

Twee jonge Meisjes om als kinderjuffrouw mede naar Indië te gaan.

Twee gep. off. reeds eenige jaren in Indië werkzaam geweest, voor adm. betrekking.

Een geg. Conducteur der art. O.-I., met uitstekende aanbevelingen, voor admin betrekking, toezicht houden in fabriek, concierge, ens.

De s-Gravenhaagsche Boek- en Handelsdrukkerij voorheen Gebr. Giunta d'Albani.

Bijblad
VAN
HET KOLONIAAL WEEKBLAD
Donderdag 9 Juli 1903.

landsche hoofden, en door middel van loting. De, door het lot voor den dienst aangewezen lieden worden eerst nog door een, daartoe benoemde commissie gekeurd en, na geschikt bevinding voor den militairen dienst, naar de instructie kampen gezonden om daar te worden geoefend.

Ieder soldaat heeft jaarlijks recht op een stel voor de kleine tenue, bestaande uit een roode fez, een blauw-linnen met rood afgezet buis en een blauw-linnen pantalon. Voor de groote tenue is de kleeding van cheviot vervaardigd, terwijl een breede, roode ceintuur daarbij als opschik dient.

De bewapening bestaat uit Albini-geweren, voorzien van een bajonet. Voor de schietoefeningen zijn 70 patronen per man en per jaar uitgetrokken. Schietwedstrijden hebben minstens eens in de drie maanden plaats, waarbij dan prijzen in geld kunnen worden behaald, terwijl de besten een onderscheidingsteeken ontvangen. De lieden geven blijk van bijzonderen aanleg in het schieten naar de schijf en er zijn er onder, die op 150 meters afstands de ééne flesch na de andere van een kist afschieten.

De soldaten worden aangemoedigd om te trouwen. Het gouvernement kent den vrouwen een toelage toe, benevens vivres aan haar en hare kinderen. De gehuwden worden afzonderlijk gehuisvest en krijgen overal, waar dat mogelijk is, de beschikking over een lapje gronds, waarvan de opbrengst hun toekomt.

Het congoleesche blad prijst den goeden geest onder de manschappen, wie het een hoog denkbeeld toeschrijft van de rol, die zij hebben te vervullen, en een streven om zich zelven zooveel mogelijk te volmaken. Zij gaan onder elkaar weddenschappen aan bij het schijfschieten en bij het uiteennemen en in elkaar zetten der wapens, en zoo meer.

De, in zijn dorp teruggekeerde soldaat is er een van gewicht, die bij de *palabers* (openbare besprekingen) steeds wordt geraadpleegd. De gewezen soldaten dragen ook niet weinig bij tot vrijwillige indiensttreding hunner dorpsgenooten.

De negersoldaat kan veel verdragen; hij is matig en doorstaat op bewonderswaardige wijze de vermoeienissen van lange marschen; hij verplaatst zich met buitengewone snelheid; en hij wil niets van schoeisel weten, dat hem op marsch slechts hindert, wijl hij blootsvoets zich zelfs op rotsachtigen bodem even gemakkelijk beweegt, als ons dit afgaat langs asphalttrottoirs.

Bij de vervolging der oproerige Batetelas hebben de soldaten van den Congo-staat wonderen verricht door weken lange geforceerde marschen door het woud en in het gebergte, met slechts weinige vruchten, als eenig voedsel.

Als een staaltje van hun taaien moed wordt gewezen op het gevecht van n'Doroema, waar 500 man aan meer dan 10000 opstandelingen het hoofd boden. Van het aanbreken van den dag tot het invallen der duisternis, verduurden zij heldhaftig, zonder een duimbreed te wijken, de herhaalde aanvallen dezer overmacht.

Te oordeelen naar het, aldus door het congoleesche blad ontworpen beeld, zou men zoo zeggen, dat de troepen van den Congo-staat niet behoeven onder te doen voor onze kranige indische maréchaussées.

Vrouwelijke geneeskundigen in Algiers. Het *Bulletin de l'Office de l'Algérie* maakt het volgende bekend:

Ten einde geneeskundige hulp te verzekeren aan de inlandsche vrouwen, die, tengevolge van bestaande zeden en gewoonten, zich niet tot een geneesheer kunnen of willen wenden, wil het bestuur der kolonie in die steden, waar het mohamedaansche element numeriek in voldoende mate vertegenwoordigd is, een dienst van kostelooze consulten in het leven roepen, die aan vrouwen zal worden toevertrouwd, welke zich in het bezit van een doktersdiploma of van het diploma als *officier de santé* bevinden. Het bestuur zal aan deze vrouwelijke geneeskundigen, behalve de localiteit, het materiaal en de voor de consulten noodige instrumenten, benevens de voor zieke inlandsche vrouwen bestemde geneesmiddelen, eene tegemoetkoming uitkeeren, die afwisselen kan in verband met de plaats van vestiging en het aantal consulten.

Te Algiers is reeds een zaal voor kostelooze consulten opgericht. Een tweede zal eerlang te Blida worden geopend. Dan moeten er nog te Oran, Tlemsen, Mostaganem, Mihania Bone en Bougie zulke zalen komen.

Genoemd blad behelsde eene oproeping van damesgeneeskundigen, die genegen zouden zijn zich met den dienst der medische consulten in een der laatstgenoemde steden te willen belasten.

Uit dezen maatregel blijkt, dat het den gouverneur generaal, Jonnart, ernst is, om den inboorling te geven, wat hem toekomt, en in verband met eene, door den Hoogen Raad van Algiers, in zijne zitting van den 25sten Juni ll., geheel in den geest van den heer Jonnart aangenomen motie tot behoud der repressieve rechtbanken voor inlanders, wenschen wij op het, met betrekking tot de zoo gewichtige geneeskundige zorg, door Algiers gegeven voorbeeld te wijzen, om te doen uitkomen, hoe men, zonder in ziekelijke philantropie, die een op te voeden volk naar den kelder moet voeren, te vervallen, toch ware humaniteit kan betrachten.

Europeesche kolonisten in tropische luchtstreken. Er is over deze quaestie, ook in onze koloniën veel te doen geweest. De eene acht een gunstige oplossing zeer wel mogelijk en wijst op de paramaribosche boeren; de ander acht het tropisch klimaat ten eenenmale ongeschikt voor europeesche kolonisatie en wijst op verschillende gevallen van mislukking der daartoe ingestelde pogingen. Wij meenen, dat nummer een het bij het rechte eind heeft en dat het mislukken van verschillende kolonisatie-proeven in Oost en West moet worden toegeschreven aan geheel andere dan klimaatsinvloeden en uit het klimaat gesproten oorzaken. Kolonisatie levert steeds eigenaardige bezwaren op en niet in de laatste plaats is het menschen-materiaal zelf oorzaak, dat er niets van te recht komt. Zoo mislukten jaren geleden reeds pogingen om bretonsche visschers op de kust van Algiers en Tunis over te planten, tengevolge van drankzucht en ongebondenheid der kolonisten, terwijl de sobere italiaansche immigrant nu met het leeuwendeel van de opbrengst van het visschersbedrijf op de tunesische kust gaat strijken.

In afwachting van den uitslag der in Oost-Indië in gang zijnde proeven, zien we nu ook belangstellend uit naar de uitkomst van proeven in andere koloniale rijken.

De Congo-staat moet zich in verbinding hebben gesteld met de italiaansche regeering om te trachten den westelijken oever van het Tanganyika-meer met Italianen te koloniseeren. Koning Leopold moet zeer gunstig gestemd zijn voor dit plan.

Omstreeks het midden der vorige maand is de italiaansche kapitein Bacchari naar den Congo-staat vertrokken, om ter plaatse een onderzoek in te stellen naar de mogelijkheid der vestiging van een groot aantal italiaansche emigranten.

In Duitsch-Oost-Afrika moet het district Boekoba, in de buurt van het Victoria Nyanza-meer ook zeer geschikt zijn voor europeesche kolonisatie, waarvoor het te Dar-es-Salam verschijnend blad nu propaganda tracht te maken.

Koloniaal Congres te Marseille in 1905. De „Union Coloniale Française" heeft een rondschrijven gericht tot hare leden, betrekking hebbende op het, bij gelegenheid van de koloniale tentoonstelling te Marseille in 1905 te houden koloniaal congres. Het doel van het congres wordt gezegd te zijn, het in gemeenschappelijk overleg zoeken der grondbeginselen van een deugdelijke koloniale politiek, beantwoordende aan het tweeledig doel: aan de overheerschers het voordeel te verzekeren, waarop hun werken en de door hen gebrachte offers hun recht geven, en tevens de belangen van de koloniale mogendheid en die van de volkeren, waarover zij de voogdijschap op zich nam, met elkander in overeenstemming te brengen. Dat kan interessant worden; jammer maar dat 't nog zoo lang duurt voor het congres bijeenkomt. Wij gelooven, dat het beste is niet daarop te wachten om te doen, wat er te doen valt, en dat is veel, ook in onze koloniën, vooral wat de harmonie tusschen de belangen van heerschers en overheerschten aangaat.

Frankrijk en Engeland. Wij hebben bij herhaling gewezen op de geschilpunten, die tusschen beide landen op koloniaal-politiek gebied bestaan, zoodat het voor onze lezers niet nieuw is, wat de vice-president der Kamer van afgevaardigden en voorzitter van de koloniale groep in dat lichaam, Etienne, in de *National Review* over dit onderwerp opmerkt, naar aanleiding van de poging tot toenadering tusschen beide landen, waartoe koning Eduard het initiatief nam door zijn bezoek aan president Loubet te Parijs, die heden weer te Calais verwacht wordt met de „Guichen", welke kruiser den 6en dezer het fransche hoofd van staat naar Dover overvoerde, op weg naar Londen voor een tegenbezoek aan koning Eduard.

Wat ons in dit stuk van den heer Etienne opvalt en moet opvallen is zijn optimisme met betrekking tot de, van engelsche zijde gewenschte toenadering, waar wij nog kort geleden in de gelegenheid waren er op te wijzen, hoe het, trots zijn aan een verslaggever van de Times toegestaan interview, den 21en April l.l. door dat blad gepubliceerd, voor dezen politicus als het ware vaststond, dat vroeg of laat John Bull en Marianne het met elkaar aan den stok zouden krijgen en van leer zouden trekken.

Nu moet erkend worden, dat de heer Etienne aan dit optimisme een voorwaarde vastknoopt, waarin door Engeland niet zoo spoedig zal worden toegestemd, n.l. de beslechting der bestaande geschillen tusschen beide landen in, voor Frankrijk gunstigen zin.

Egypte komt het eerst ter sprake, waar Engeland niettegenstaande zijn formeele verklaringen, dat de bezetting van dat land slechts tijdelijk is, rustigjes blijft zitten en de heer Etienne erkent zulks, de egyptische millioenen doelmatig aanwendt voor de ontwikkeling van dat rijk. Het begint echter nu zoetjes aan tijd te worden, om aan den statu quo een einde te maken, en de engelsche troepen uit het Nijlgebied weer naar Malta, Britsch-Indië en waar zij verder eigenlijk tehuis behooren te laten verkassen.

Met het oog op de grootsche spoorwegplannen der Engelschen kan deze eisch van den heer Etienne gerekend worden te behooren tot de vrome wenschen, die nimmer in vervulling zullen gaan.

Veeleer bestaat de mogelijkheid op inschikkelijkheid van engelsche zijde ten opzichte van Frankrijks wenschen met betrekking tot de marokkaansche quaestie, wanneer de fransche regeering er toe zou kunnen besluiten om de egyptische quaestie als afgedaan te beschouwen, waartegenover Engeland dan wel geneigd zou zijn, om Frankrijk in Marokko de vrije hand te laten, ten einde daar, met handhaving van den *statu quo*, in opdracht van de europeesche geinteresseerden en ten behoeve van den Makhzen te Fez rust en orde te herstellen of beter gezegd aan het turbulente volkje op te dringen „niet door brutaal geweld, maar door oordeelkundige maatregelen", wat uit koloniaal oogpunt veelal vrijwel zusje en broertje kan worden geheeten.

Eene andere quaestie, waarin Engeland zich toegevend moet toonen is de regeling van de grensquaestie in de buurt van het Tsjad-meer, ten opzichte waarvan de fransche commissarissen bij de fransch-engelsche verdragen van 1890 en 1898 zich bij den neus hebben laten nemen, zoodat een voorgenomen fransche verbinding tusschen het gebied van den Niger en het Tsjad-meer tot de onmogelijkheden behoort, daar aan Frankrijk langs de te kiezen route slechts uitgestrekte zandwoestijnen zijn toegewezen.

In afwachting van een gunstige beschikking op dezen franschen eisch trekt intusschen eene, door de „société de Géographie" uitgeruste expeditie, onder kapitein Lenfant er op uit om een uitweg voor het binnenland van Fransch Congo naar zee te zoeken langs den Niger en de Benseé op engelsch grondgebied, en de Mayo-Kabbi in Boven-Kameroen.

Siam is ook een steen des aanstoots tusschen Engeland en Frankrijk. Laatstgenoemd land wil dat het even goed de westelijke grenzen van Indo-China mag beschermen, als Engeland dit ten opzichte van zijne bezittingen op het schiereiland Malakka deed, door het aan Siam behoorend staatje Kelantan vrij wel in te palmen.

Verder eischt de French Shore-quaestie, die nu al sedert 1822 hangende is en haar oorsprong vindt in de toewijzing aan Frankrijk, bij den vrede van Utrecht, van het recht voor zijne visschers om op de kust van New-Foundland te visschen en op een gedeelte dier kust de voor hun bedrijf noodige nederzettingen te vestigen. Telkens en telkens heeft dit geschil aanleiding gegeven tot onderhandelingen, die telkenmale afsprongen tengevolge van de eischen van het bestuur van New-Foundland, dat aan de engelsche regeering kortweg den eisch stelt, om voor goed een einde te maken aan dat gescharrel van vreemdelingen op zijn kust. Voor de empire-builders van heden, die de autonome koloniën naar de oogen moeten zien, is de oplossing van dit vraagstuk verre van gemakkelijk.

Ten slotte moet het geschil betreffende de Nieuwe Hebriden uit den weg worden geruimd, welke eilanden Australië en met name Queensland voor zich opeischt, terwijl Frankrijk beweert daar de oudste en ook meest gewichtige brieven in handen te hebben. Sedert 24 October 1887 is de regeling van zaken in dien archipel overgelaten aan een gemengde commissie, bestaande uit officieren van de état-majors van een fransch en van een engelsch oorlogsschip, die drie tot vier malen in het jaar de eilanden moeten bezoeken om de inboorlingen in toom te houden en zoo noodig te bestraffen.

Deze regeling voldoet niet en nu stelt de heer Etienne voor den archipel te verdeelen; de noordelijke groep aan Australië toe te wijzen en de zuidelijke eilanden bij Nieuw-Caledonië te voegen.

„Boleh tawar" zal ook wel op deze fransche eischen van toepassing zijn.

Malaria. Twee schepen onder vreemde vlag waren onlangs genoodzaakt vier maanden in de haven van Dar-es-Salam te vertoeven. De geneeskundige autoriteit ter plaatse ried den gezagvoerder aan, voorbehoedmiddelen tegen de malaria te nemen. Op het eene schip werd die raad in den wind geslagen en werden de dertig opvarenden allen door de koorts aangetast. De opvarenden van het andere schip kregen ieder een dosis kinine van 1 gram in de week te slikken en van de acht en twintig gaf er slechts één teekenen van malaria.

Scheepvaart. De gouverneur-generaal van Indo-China, Beau, heeft wijzigingen voorgesteld in den dienst der Messageries Maritimes, waarbij de rechtstreeksche verbinding tusschen Ceylon en Australië zou komen te vervallen, waarvoor dan een verbinding tusschen Saigon en Australië, via Nederlandsch-Indië in de plaats zou moeten komen.

RECLAMES.

NAAMLIJST van Leden, toegetreden tot de Vereeniging „Oost en West" in de maand Juni.

Mevr. Koenraad geb. van Zuylen	Amsterdam	f 2	Lid.
Heer F. W. Morren	〃	1.50	〃
Mevr. C. van Sprang	Apeldoorn	1.50	〃
Mevr. A. C. J. de Vos tot Nederveen Cappel geb. Beijerinck	〃	1.50	〃
Mej. S. M. Stortenbeker	's Gravenhage	1.50	〃
Heer A. H. Berkhout	〃	1.50	〃
Mevr. A. E. P. Berkhout geb. Deykerhoff	〃	1.50	〃
Heer W. W. C. Suringar	〃	2.50	〃
〃 G. P. Eyken	〃	1.50	〃
Mevr. de Wed. D. Charlouis geb. Arriens	〃	1.50	〃
Mevr. de Wed. E. G. van Emden geb. Bueno de Mesquita	〃	1.50	〃
Mevr. Meyer	〃	1.50	〃
Dr. R. F. J. Wijckerheld Bisdom	〃	5.—	Don.
Heer J. E. de Crane	〃	1.50	Lid.
Mej E. van der Zee	〃	1.50	〃
Heer J. de Crane	〃	1.50	〃
Mevr. de Wed. de Vos geb. Sacré	〃	1.50	〃
〃 〃 〃 C. A. Fol	〃	1.50	〃
Mej. A. Fol	〃	1.50	〃
Heer H. C. Moorrees	〃	1.50	〃
Mevr. de Wed. E. J. C. van Steyn geb. Dorrepaal	〃	5.—	Don.
Heer J. S. M. Beukman van der Wijck	〃	1.50	〃
Mevr. J. J. H. H. Dammers	〃	1.50	〃
Heer J. D. Enderle	〃	1.50	〃
Mevr. S. Jonkers van der Bent	〃	1.50	〃
Mevr. E. K. Cohen geb. Ooykaas	〃	1.50	〃
Mevr. D. M. L. Schrok geb. Meyer	〃	250.	〃
Heer S. J. Weg Dzn.	Groningen	1.50	〃
Mevr. de Wed. D. L. van der Heide, geb. A. Dijkhuijsen	Haarlem	2.50	〃
Mej. J. C. Kaijser	Heelsum	2.50	〃
〃 Emilie W. F. van Kerckhof	Laren (N. H.)	1.50	〃
〃 E. Sara C. de Swart	〃	1.50	〃
Heer H. I. H. Gelderman	Oldenzaal	2.50	〃
〃 S. Molkenboer	〃	1.50	〃
〃 D. Gelderman	〃	2.50	〃
〃 C. A. J. Struijcken	Paramaribo	5.—	Don.
〃 D. Sandick	〃	5.—	〃
〃 Th. J. Brouwers	〃	2.50	Lid.
〃 W. H. A. van Romondt	〃	2.50	〃
〃 Julius W. Lobato	〃	2.50	〃
〃 N. Engelbrecht	〃	2.50	〃
〃 J. H. de Granada	〃	2.50	〃
〃 A. S. J. Moelaart	〃	2.50	〃
〃 L. J. Schoon	〃	2.50	〃
〃 W. C T. Moll	〃	2.50	〃
Mej. S. W. M. van Zelm	Scheveningen	1.50	〃
Majoor Chinees Oei Tiong Ham	Semarang	3.—	〃
Heer Mr. E. Rijke	Thüringen	3.—	〃
Heer Th. J. A. van Zijll de Jong	Warnsveld	3.—	〃
Heer C. P. J. van Baarda	〃	1.50	〃
Mevr. van Zyll de Jongh geb. baronnesse van Westerholt	〃	2.00	〃
Mej. Doedes	〃	1.50	〃
Heer P. ten Cate	Zutphen	1.50	〃
Heer S. T. Heeringa	〃	2.50	〃
Dr. A. H. van der Weerd	〃	1.50	〃
Notaris C. Kingsma	〃	1.50	〃
Heer Chr. M. Henny	〃	5.00	Don.
Mr. H. C. Pennink	〃	5.00	〃
Heer C. Storm Buysing	〃	2.50	Lid.
〃 J. E. de Voogt GNzn.	〃	1.50	〃
Mr. J. B. Sölner	〃	1.50	〃
Jhr. Ph. E. van de Merwede Quarles van Ufford	〃	1.50	〃
Heer M. G. A. Wennips	〃	1.50	〃
〃 B. J. von Pritzelwitz van der Horst	〃	1.50	〃
〃 N. A. C. Hinlopen	〃	2.50	〃
〃 W. E. Ketjen	〃	2.50	〃
Mr. M. Rom Colthoff	〃	2.—	〃
Heer D. Nuysink	〃	1.50	〃
〃 E. J. van Hasselt	〃	1.50	〃
〃 J. Britt	〃	1.50	〃
〃 J. Rutgers	〃	1.50	〃
〃 M. Caland	〃	2.50	〃
〃 F. H. Umbgrove	〃	2.50	〃
〃 G. W. de Josselin de Jong	〃	2.—	〃
〃 A. J. W. van Doorninck	〃	2.50	〃
〃 B. Cuperus	〃	2.50	〃
Dr. D. H. Ort	〃	1.50	〃
Mevr. wed. A. Barenbrugh Ort	Zutphen	f 1.50	Lid.
Heer H. Roelofsz	〃	2.50	〃
〃 Th. A. Goddard	〃	2.50	〃
〃 G. L. Tjeenk Willink	〃	1.50	〃
Dr. B. C. Goudsmit	〃	1.50	〃
Heer T. H. Oldenhuis Gratama	〃	2.50	〃
〃 D. J. Bosman	〃	1.50	〃
〃 H. W. Massink	〃	2.50	〃
Heer B. E. Onderwater	〃	1.50	〃
〃 F. Ypey	〃	1.50	〃
〃 J. A. Beijerinck	〃	1.50	〃
〃 D. N. Labryn	〃	1.50	〃
〃 H. J. L. Kroon	〃	1.50	〃
〃 L. Kuiler	〃	1.50	〃
〃 H. van Raalten	〃	2.50	〃
〃 W. Staring	〃	1.50	〃
〃 C. G. Lagerwey	〃	2.50	〃
〃 H. J. Wigman	〃	3.—	〃
〃 J. G. Klaassen	〃	2,—	〃
〃 L. Albers	〃	1.50	〃
〃 B. A. Albers	〃	2.50	〃
〃 A. de Ruyter van Steveninck	〃	2.—	〃
〃 C. Stolp	〃	2.50	〃
〃 E. W. Frederiks	〃	2.—	〃
〃 Jhr. Mr. D. O. Engelen	〃	2.50	〃
〃 〃 H. A. D. Coenen	〃	3.—	〃
Mr. J. C. Roosenburg	〃	2.—	〃
Heer S. J. Dekker	〃	2.—	〃
〃 J. R. Immink	〃	1.50	〃
Dr. D. Bruins	〃	2.50	〃
Jhr. Mr. D. W. van Andringa de Kempenaer	〃	2.50	〃
C. Schillemans	〃	3.—	〃
Professor A. Raimund Hein	Weenen		

Donat., Leden en Abonn., die verhuizen, of het Weekblad niet geregeld ontvangen, wordt verzocht hiervan kennis te geven aan den Administrateur, Laan Copes van Cattenburch 109, den Haag.

Voornaamste inhoud van Nederlandsche Tijdschriften voor Oost- en West-Indië.

De Indische Gids. Juli 1903.

Mr. D. Fock: Ned.-Indische belangen in de Tweede Kamer der Staten-Generaal op 26—27 Mei 1903. — A. Stoop: De ontworpen voorschriften tot invoering van de nieuwe Indische Mijnwetgeving met betrekking tot vast recht en cijns. — Mr. A. J. Imminck: De herziening der contracten met de Inlandsche zelfbesturen nader besproken. — H. N. Kiliaan: De uitgang „ja" van interjectionale uitdrukkingen in 't Javaansch. — A. F. von Dewall: Het Soendaneesch woord Toeang. — Varia: Overzicht van het rapport der Pauperisme-commissie. — Het wetsontwerp omtrent de decentralisatie van het bestuur in N. I. — Het „Institut Colonial International" te Londen. — Maandelijksche Revue van Brochures, enz. — Koloniale Literatuur. — Wetenschap en Industrie: Verslag der Rumphius-herdenking. — Scheepvaartbeweging te Semarang in 1902. Enz. — F.: In één Nacht. — W. C. M.: Maandel. Bibliographie voor Oost- en West-Indië. — Financieel Overzicht.

Indisch Militair Tijdschr. 1903. No. 6.

A. Kruisheer: Groot Atjeh van 1 Jan. tot 20 April 1896 (Vervolg). — C.: Artillerie tegen den buitenlandschen en tegen den inlandschen vijand. — Tinus: Het remontevraagstuk. — H. C.: Het raderwerk der artillerie. — Slagpin: Iets over ons geweer. — S.: Wenken voor den strijd tegen den inlandschen vijand. — Varia. enz.

Tijdschr. van het Bat. Gen. 1903. Afl. 2 en 3.

Dr. J. Brandes: Insluimeren van het gevoel voor de symbolieke waarde van ornament ook in de Chineesche kunst op te merken. — J. Alb. T. Schwarz: De benamingen Tontemboan en Tompakĕwa. — Dr. N. Adriani: Toradja'sche Uilespiegel-verhalen. — Dr. Ph. S. van Ronkel: Over de herkomst van het Maleische woord djodo. — Dez.: De oorsprong van het Mal. woord bagai. — Dez.: Eene Arabische verhandeling over de zwaartekracht. — Dr. G. A. J. Hazeu: Lakon Ngroenå Ngroeni. — Ch. A. van Ophuysen: Maleische taalstudiën I. — J. Knebel: De Doerga-voorstelling in de beeldhouwkunst en litteratuur der Hindoes. — J. L. van Hasselt: Aanvulling van het artikel over gewoonten der Papoeas in de Dorehbaai ten opzichte van zwangerschap en geboorte.

De Indische Mercuur No. 27. 7 Juli 1903.

C. J. van Lookeren Campagne: Welke is de botanische naam van de zgn. Natal-Indigo. — Koloniaal Museum (vervolg). — C. J. Koning: Jahres-Bericht über die Leistungen der Chemischen Technologie. — F. W. Morren: De binnenlanden van het district Nickerie. — Aménagement des Eaux à Java. — De galanga-wortel van Java. — Kamer van Koophandel en Nijverheid te Semarang. — Cultuurproducten van Ceylon. — Verslag van het mijnwezen over het 4e kwartaal 1902. — Verslagen van Maatschappijen. Enz.

Verzending O.-I. Mail.

VOOR DEN HAAG.

Amsterdam, Nederl.,	17 Juli	31 Juli	11.30 's av.
Rotterdam, Lloyd,	10 〃	24 Juli	11.30 's av.
Genua, Nederland,	14 〃	28 〃	9.15 's av.

(Suppletoire verzending den dag volgende op den aangegeven maildag te 5.5 's morgens.)

Marseille, Lloyd,	21 Juli	11 Aug.	7.45 vm.
Marseille, Fr. dienst,	11 〃	25 Juli	7.45 vm.
Brindisi, Eng. dienst,	17 Juli	31 〃	1.— mid.
Napels, Duits. dienst,	20 〃	3 Aug.	9.45 's av.

Via Marseille: Suppletoire verzending van brieven, briefkaarten en aangeteekende stukken den dag volgende op den aangegeven maildag te 7.45 vm.

Via Napels: Suppletoire verzending den dag, volgende op den aangegeven maildag te 12 uur, doch de aansluiting op het vertrek der booten is daarvan niet verzekerd.

MAIL SURINAME.

St. Nazaire. Fr.,	8 Aug.	8 Sept.	7.45 vm.
Amsterdam, Nederl.,	14 Juli	31 Juli	11.20 's av.
Southampton, Eng.,	21 Juli	11 Aug.	11,30 's av.

MAIL CURAÇAO.

Via Genua den 2n van elke maand, alleen op verzoek. Elken Dinsdag en Vrijdag 7.20 's av. via Southampton en Queenstown en New-York.

MAIL CONGO.

Antwerpen den 15n en laatsten van elke maand 7,20 's av. Lissabon den 8n en den 18n van elke maand 8.19 m.

MAIL CANARISCHE EILANDEN.
(Teneriffe.)

Southampton. Elken Vrijdag 7.20 's av.
Liverpool. Elken Maandag 7.20 's av.